

68. évf., 2014. I. 30., ára 3 dinár

Jó Pajtás

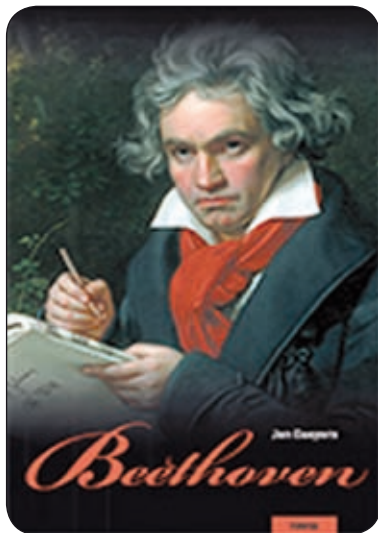

**Korcsolyázók
között Óbecsén**

Könyvajánló

Beethoven

A mikor véget ér a kilencedik szimfónia, az örömtias közönség mindig ovációval reagál. Ez így volt 1824. május 7-én is, és ma sincs másképp. Ez a Beethoven által gondosan kifundált dramaturgiának az eredménye, amelynek egyik legfontosabb eleme a finálé rendkívül önkényes kezdete. Az ember hallja, ahogy nő-tön-nő a lelkesedés, és amikor „az egész világ csókját” skandálják – már mondatok szinte nem is, csak szavak hangzanak el –, mindenkit magával ragad az összetartozás érzése és a földi boldogság, és mindenki lerázza magáról a félelem, a kényszer és a demagógia láncait. Ez a lelkileg megkínzott ember, akinek életében nem sok örömteli pillanat adatott meg, így tette ki a felkiáltójelet a magány felett aratott győzelmet hirdető filozófiai és

zenei kiáltvány végére. Megrázóan tragikus, hogy még azt sem vette észre, milyen óriási sikert aratott vele.

Jan Caeyers karmester, zenetudós és remek elbeszélő, a kötet szerzője egy olyan életrajzot tár elénk, amely beavat Beethoven élettörténetének mély titkaiba is.

Iskolások

Patarcsity Edina, 5. osztály, EmArt Műhely, Szabadka

Ovass bennünket a jövő héten is!

Noha az égiek nem voltak kegyesek hozzánk, és nem esett hó a szünidő alatt, voltak olyan szerencsések közöttünk, akik láttak havat, sőt siklottak rajta. Óbecsei diákok jártak a Kopaonikon, ők számolnak be nekünk élményeikről, sőt a címoldal is ők szerepelnek majd.

Minél több házi kedvencet igyekszünk majd beprézni a készülő lapba, hisz felhívásunkra igen sok fényképet küldtetek be. Arra kérünk benneteket, hogy röviden mutassátok be kedvenc állatotokat, magatokról pedig annyit mondjatok el, hogy mely iskola hanyadikos tanuló vagytok, mely helységben éltek. Kérjük, hogy a következő e-mailre jelentkeztek: jopajtas.szerk@magyarszo.com

Fogalmazásaitokból közlünk majd egy csokorra valót, és rajzaitok is fel-felbukkannak. Muzslyai pajtások rajza jelenik majd meg a hátsó borítón.

Megtudhatjátok többek között, hogy párosítható-e a siketség és a zene, újabb mesével, viccekkel, fejtörőkkel szolgálunk. Mint tudjátok, ez nem minden. Olvassatok bennünket a jövő héten is!

Mai svéd gyermekversek

Ingrid Sjöstrand

Anyuban azt nem bírom

*Anyuban azt nem bírom,
hogy mindenre tud mondani
valami okosat.
Ha azt mondom,
hogy minden olyan unalmas,
hogy semmi kedvem suliba menni,
hogy utálok Kerstint,
hogy szorit az új trikóm,
ő már mondja is,
hogy majd megjön a kedvem,
hogy tegnap még szerettem Kerstint,
és hogy vegyél fel másik trikót!
Az ember még csak nem is unatkozhat
nyugodtan.*

Britt G. Hallqvist

Miért?

*Miért hívják a széket
éppen székek?
Miért mondjuk a késre, hogy kés,
és honnan tudjuk, hogy a boglya boglya?
Ki adott nevet a dolgoknak először?
Ki volt a Névadó?
Ki mutatott rá mindenre:
„Ez kő, ez fű, az fenyő?”
Talán a dolgokat nem is így hívják
igazában.
Talán szomorúak is, hogy nem mondhatják:
„Ne higgyetek a Névadónak
Sokkal szebb nevünk van
igazában!”*

Siv Widerberg

A tanító néni azt mondja

*A tanító néni azt mondja,
hogy káromkodni csúnya dolog.
De a papám gyakran mondja
hogy Frászt meg A Keserves Szentségít,
és mama mondja, hogy Egy Nyavalyát,
és a nagypapa, hogy A Rosseb Belé
százszor is egy nap.
Egyébként láttam,
hogy a tanító néni karamellát eszik,
pedig mindig arról beszél,
hogy az édesség tönkreteszi a fogat,
és hogy a gyümölcs sokkal egészségesebb.*

Fordította Tótfalusi István

Korcsolyapálya Óbecse főterén

Sajnos a félévi szünet alatt nem volt télies az időjárás. Nem esett hó, nem lehetett a töltesen ereszkedni, a Holt-Tiszán korcsolyázni.

A városközpontban azonban az idén is készült műjégpálya azok részére, akik nem mehettek telelni. Mindennap megtelt a korcsolyapálya diákokkal, kisiskolásokkal, ovisokkal. Délelőtt tíz órától este nyolcig korizhattak e sport szerelmesei.

Szép napos idő van, semmi sem emlékeztet a télre, a korcsolyapálya mégis megtelt korizókkal. Itt rója a köröket: **Hasznosi Tóth Karolina, Varnyú Adél, Horváth Anna, Kovács Emese, Kovács Orsolya, Becsei Karolina, Rapcsány Sztella, Beretka Karina.** Ők a Samu Mihály, valamint a Sever Đurkić iskola tanulói, **Koncz Anatónió** a Petőfi Sándor iskolába jár, **Koncz Villó** pedig óvodás. Velük beszélgetünk a korcsolyázás szépségéről.

A kicsik még nem nagyon tudnak korcsolyázni, de az iskolások már nagy sebességgel siklanak, látszik, hogy nem az idén vannak először a jégen.

Anna már tavaly is járt korcsolyázni, így már ritkán esik el.

– Igen – magyarázza Anna –, tavaly is jártam ide, de már 5-6 éves koromban a testvérem meg anyukám megtanított korizni, s most már magabiztosan száguldozunk a barátnőmmel. Nagyon szomorú vagyok, hogy nem esett hó, nem lehet szánkózni. Éppen jó, hogy van ez a pálya, így sokat lehetünk kint a jó levegőn.

Karolina is már sokszor ellátogatott a pályára, s könnyedén siklik a tükörsima jégen.

– Van korcsolyám – mondja Karolina –, s mindennap jövünk a barátnőnkkel. Fizetni nem kell, csak ha valaki korcsolyát bérel, az 50 dinárjába kerül, s két óra hosszúig korcsolyázhat. Én sem örülök,

hogy nem esett hó a szünet alatt. A korcsolyázás mellett jártam a könyvtárba is, a kézműves foglalkozásokra.

Emese is hiányolja a havat, a hideget...

– Tavaly is jártam ide – meséli Emese –, nagyon tetszett, s az idén is már sokszor voltam. Kiskoromban a Holt-Tiszán tanultam meg korizni, mert, ha huzamosabb ideig hideg van, be szokott fagygni.

Orsolya is örül a korcsolyapályának, hiszen itt jön össze a társaság...

– Jó, hogy van ez a pálya – véli Orsolya –, ha már nincs hó, legalább kicsit korizunk a barátnőnkkel. Én is már kis korom óta korcsolyázom.

Sztella is hiányolja a havat, s szerinte is jó, hogy mégis tudnak korcsolyázni, így legalább kint lehetnek a friss levegőn.

– Én is már kiskoromban megtanultam korcsolyázni – mondja Sztella –, s tavaly is ide jártam. Jó a társaság...

B. Karolina is szeret ide járni, már karácsony óta korcsolyázik.

– Elég sokan összejövünk, itt találkozunk az iskolatársakkal, barátokkal, barátnőnkkel, jól elszórakozunk.

Karinának is szinte egész délután itt vannak.

– Mindennap délután 3-tól 6 óráig itt vagyunk – jelenti ki Karina –, jobb, mint bent a szobában a tévé vagy a számítógép előtt ülni.

Adél is gyakran jár a korcsolyapályára...

– Igen, a testvéremmel szinte mindennap eljövünk, itt aztán találkozunk a barátnőnkkel, osztálytársakkal. Jó itt, egyáltalán nem unalmas, jól elszórakozunk – fejezi be beszélgetésüket Adél.

A címlapon látható felvétel Óbecsén örökítette meg a téli sport kedvelőit.

Koncz Erzsébet

Korcsolyázó lányok a Sever Đurkić iskolából

Mire elég a zsebpénz?

Az újvidéki József Attila iskola ötödikesei igyekeznek félretenni a pénzükből, ki könyvre, ki ékszerre, ki Legóra

A zsebpénz szinte mindenkinél fontos szerepet játszik, a témában mindenki érintve van valamilyen módon. Akinek nincs, az sokszor kellemetlenül érzi magát, ha meg állandóan kölcsön kell kérni, rámehet a barátság. Van, akinek nem gond bármikor bármit megvásárolni, és sokan szeretnének ilyenkor a helyükben lenni.

Megkérdeztük az újvidéki József Attila Általános Iskola ötödikes tanulóit, van-e zsebpénzük, és mire költik?

Ladistry Nóra: Igen, szoktam kapni, igaz nem nagyon sokszor. Legtöbbször 50 dinárt kapok uzsonnára, de egy-egy jó osztályzattal anyu ad egy kis pluszpénzt is, többet

vagy a jó bizonyítványért 200–500 dinárt. Ezt általában félreteszem és gyűjtöm. Szeretem az ékszereket, fülbevalót szoktam venni.

Erdős László: Havonta kapunk egy kis zsebpénzt, meg a jó osztályzatért. Az ötösért 100 dinár jár, havonta pedig 500. Én félreteszem, mert számítógépre gyűjtök.

Fodor Izabella

Az biztos, hogy mindig jól jön egy kis pénz, van, aki elkölti, van, aki félreteszi. A zsebpénz segítségével időben megtanulhatjuk, hogyan kell bánni a pénzzel, hogyan kell beosztani, takarékoskodni, de azt is, milyen könnyen lehet elkölteni. Legtöbbször ünnepekkor vagy az iskolában elért jó eredmények jutalmaként kapnak egy kis pénzt, azonban a családi kassza lehetőségeihez mérten ahány ház, annyi szokás és olyan összeg.

Peceanderla Rita

mint 100 dinár. Szeretem a könyveket, így általában arra költöm.

Fodor Izabella: Attól függ, mikor hogy. Általában a jó bizonyítványért vagy ha 5-öst kapok, olyankor szoktam kapni 1000 vagy 500 dinárt. Az iskolába pedig 100 dinárt hozok magammal.

Peceanderla Rita: Az iskolában nem szokott nálam lenni zsebpénz. Néha, alkalmanként kapok egy kis pénzt, pl. szülinapra

Ladistry Nóra

Barcal Viktor: A jelesebb napokon, mint amilyen a szülinap, a karácsony vagy a jó bizonyítványért általában 500 dinárt kapok. Gyűjtöm a pénzt, mert Legót szeretnék venni belőle.

Erdős Lehel: Havonta egyszer kapunk zsebpénzt, amit, megfogadva a szüleim tanácsát, nem szoktam elkölteni, hogy legyen pénzem, ha majd kell valamire.

Kabók Mellár Angéla

Fotó: Ótos András

Erdős Lehel

Barcal Viktor

Erdős László

A világ legszebb szakmája

Múlt heti számunkban indítottuk sorozatunkat, melyben hétről hétre valamely szakmára irányítjuk a figyelmet. Biztosak vagyunk benne, hogy a kertészkedés vagy a virágkötés iránt is sokan érdeklődtek, ezért bekukkantottunk egy temerini virágüzletbe, mely rendkívül ízléses kirakattal csalogatja a vevőket. Az üzlet neve Vivien, tulajdonosa **Gőz Attila**. Őt faggattuk ki a virágkötésről, megkértük, mondja el a pályaválasztóknak tapasztalatait, attól kezdődően, hogyan csöppent a szakmába.

Gyorsan bevallotta: nem iskolában tanulta meg a virágkötészetet, mert zenei középiskolát fejezett be. Sőt, nem is készült erre a pályára. Egészen véletlenül csöppent bele. Egy barátja kisegítőt keresett, és ő munkahely híján gyorsan vállalkozott erre a „kisegítésre”. És megtetszett neki a munka.

– Elég két hét ahhoz, hogy kiderüljön, alkalmas-e valaki a szakmára, vagy nem. Ennyi idő alatt megmutatkozik, van-e érzékünk ehhez a munkához. Erre az érzékre nagyon nagy szükség van. Akárcsak a zenében, a virágkötészetben is a technikát mindenki el tudja sajátítani. Ez azonban nem elegendő. Kell egy kis többlet, ráérzés, hogy jól tudjuk végezni a munkánkat. Ez a plusz meglehet bárkiben, kérdés, tud-e róla. Ugyanakkor nem biztos, hogy aki megfelelő középiskolát fejez be, megtalálja magában – mondja Attila.

Két évig dolgozott a bejárdott virágüzletben, majd hat évvel ezelőtt megnyitotta

Attila az üzletében

saját vállalkozását. Szembeötlő virágüzlete jó ízlésre vall, csokrai, virágdíszei jó hírből állnak. Attilához bátran beállíthatunk eredeti ötlettel: például cipőben kérjük a virágot, vagy első szülinapra kérünk eredeti virágkompozíciót.

nehézségeken. Ha más nem, a saját maga képzésén fáradozik, mert az alapokat is iparkodik pótolni, meg az újabbnál újabb trendekről is igyekszik tájékozódni. – Lépést kell tartani a világgal, mert különben lemaradunk – mondja.

Ha a szakma/hivatás kellemetlen oldaláról kérdezzük, azt mondja: a virágkötészet mint vállalkozás nagyon időigényes, ő reggeltől estig az üzletben van. Legfeljebb a vasárnap délutánja szabad. Kevés a szakirodalom, de még csak szaklapok sem igen vannak, hogy a versenyek hiányáról ne is szóljunk. Előnye pedig az, hogy a világ legszebb hivatását gyakorolhatjuk, fűzi hozzá.

Nagy Magdolna

Mi fán terem a virágkötészet?

A virágkötészet során a virágkötők élő, száraz vagy selyemvirágból állítanak elő virágcsokrokat, koszorúkat, dekorációkat.

A virágkötészet technikája elsajátítható tanfolyamokon, de legfontosabb eleme a kreativitás és a fantázia. A virágkötő tevékenységébe tartozik az esküvői csokrok, díszek kreálása, alkalmi virágkompozíciók megalkotása, illetve különféle rendezvények virággal történő díszítése, a különböző mű- vagy élővirág koszorúk, sírcsokrok, temetői díszek készítése stb.

A szakképzett virágkötő virágkezelést, előkészítést végez, virágdíszeket készít, rendezvények virágdíszítését végzi, vállalkozást működtet, marketinggel foglalkozik, megszervezi és lebonyolítja a beszerzési tevékenységet, megszervezi és lebonyolítja a készletezést, raktározást, nyilvántartja a készleteket, gazdálkodik velük, megszervezi és lebonyolítja az értékesítést, ellátja az üzemeltetéssel kapcsolatos feladatokat.

– Ezek csak a kihívások! – vallja. – És ez a legszebb, mert nem robotlással, ugyanannak a munkának az ismétlésével töltjük a napot, hanem nap mint nap új ötletekkel, variációkkal kell jelentkezni. A virágkötés megköveteli a kreativitást, s talán ez az, ami vagy megvan az emberben, vagy nincs. És pontosan ettől a legszebb szakma a virágkötés a világon. Nagyon fontos, hogy a virágkötőnek jó szín- és formaérzéke legyen, de sikerünket leginkább a kreativitás hozza meg.

Attila szerint a hosszú munkanap után otthon sem szabadul a vállalkozás körüli gondoktól, pedig már túl van a kezdeti

Továbbtanulási lehetőség

Aki legszívesebben növényekkel, virágokkal foglalkozna, magyar nyelven Magyarankizsán és Topolyán tanulhat középfokon, esetleg még távolabb, Magyarországon, vagy pedig szerb nyelven Futakon. A virágkötészetet és a kertészetet, a hortikultúrát középfokon általában összekötik. Tehát a középiskolában az agrokémiai és a növényvédelmi alaptól kezdve a tanulók megismerkednek a virágkötészet, a dekoratív növénykötészet, a növényekkel való díszítés, a zöldségtermesztés, a talajtan főbb ismerveivel. A tanulók az első évben hetente egy napot, a második és harmadik évben pedig heti két napot töltenek gyakorlati oktatáson. Az elvégzett tanulmányok után a fiatalok elhelyezkedhetnek virágkötőként, vagy foglalkozhatnak virágtermesztéssel, magtermesztéssel.

Erika, Ágnes, Anetta, Filip, Attila, Norbert és Dániel képezik a budiszavai Ivo Andrić iskola nyolcadik osztályát. Kedvesek, de tartózkodóak, amikor újságíró fut be hozzájuk. Mintha a szokásosnál is jobban összetartanának, de ezen nem kell csodálkozni, oly kevesen vannak. A nyolc év alatt szépen megismerhették és megszokhatták egymást. Sok családban régente annyi gyerek volt, mint ahányan ők egy osztályt alkotnak. Ráadásul a budiszavai iskolában vannak még ennél is kisebb létszámú osztályok. Ottjártamkor az ötödikesek érkeztek magyarórára a nyolcadikosok után. Ők ötven vannak, és rendszeresen olvassák a Jó Pajtást.

Visszakanyarodva a nyolcadikosokhoz, jó, hogy épp osztályfőnöküknél és magyartanárukánál, Répási Zsuzsannánál volt órájuk, hiszen bizonyára ő ismeri legjobban őket. Ha kellett, kiegészítette beszélgetésünket. Elsősorban arra voltam kíváncsi, készülnek-e a záróvizsgára, az érettségire, és eldöntötték-e már, merre folytatják tanulmányaikat. Más szóval elérkeztek abba az életszakaszba, amelyet nem szabad félvállról venni, hanem döntéseket kell hozni.

Mint kiderült, nemigen készülnek még az érettségire. Nincs feladatgyűjtemény sem, mint a korábbi években. Sem anyanyelvből, sem matematikából. Ráadásul ők már egy harmadik vizsgát is tesznek, amihez öt tantárgy anyagából kell készülni, s így felmutatni egyfajta általános műveltséget. Mindenki csak találgat, mi lesz ebből. A tanárnő szerint azért nem túl nagy az izgalom, mert az elmúlt évek során számos visszaélés történt, elegendőnek bizonyult az 1-2 pont is, és gyakran azok jártak jól, akik nem készültek. Persze ez nem jelenti azt, hogy nem veszik komolyan az

Az érettségire még nemigen gondolnak

Budiszavai pályaválasztók között

érettségit, de csak ezután foglalkoznak majd vele komolyabban, a második félévben.

A hova, merre, milyen nyelven kérdésre még nincs határozott válaszuk. Végighallgatva a nyolcadikosokat mégis azt szűrtem le, hogy szeretnének legalább középiskolát befejezni, a tanulmányok nyelve iránt azonban közömbösebbek, szinte büszkén vallják, ők annyira jól beszélik a szerb nyelvet, hogy a szerb nyelvű középiskola nem jelenthet akadályt. Bevallom, meglepett, hogy egyikük-másikuk úgy igyekszik szakmát választani, hogy azzal külföldön is elhelyezkedhessen.

A hét nyolcadikos közül **Koroknai Ágnes** mondta, hogy valószínűleg Temerinben iratkozik közgazdasági szakra, ahol magyarul is tanulhat. Persze nem döntött még véglegesen. Otthon is sokat beszélgetnek a pályaválasztásról, a szülei gyakran intik, talán többet kellene tanulnia. Reméli, hogy a tanév végéig világosabb lesz előtte, hova, merre induljon. **Tóth Anetta** már eldöntötte: egészségügyibe szeretne menni, noha a gimnáziumi továbbtanuláson is törte a fejét, de nem tudja határozottan eldönteni, mivel foglalkozzon a jövőben. Arra törekszik, hogy bejusson majd az újvidéki Egészségügyi Középiskola magyar nyelvű általános tagozatára. Döntésében nagy szerepe volt annak, hogy a nővére is ott tanul.

Kaszás Erika is egészségügyibe szeretne iratkozni, ő azonban tudja, mivel szeretne felnőtt korában foglalkozni: kozmetikus akar lenni.

A fiúk közül **Grisza Filip** sem tudja még hova iratkozik. Mezőgazdasági középiskoláról gondolkodik, állatorvos szeretne lenni, mert az állatok közel állnak hozzá, sőt a vadászat a kedvenc foglalatossága. Vele szemben **Ádám Attila** határozott, tudja, mivel szeretne foglalkozni. Sokat beszélgetnek erről a családjával. Automechanikus lesz, ha minden a tervei szerint alakul. Temerinben van lehetőség a továbbtanulásra, és a mindennapos ingázás, buszozás sem lehetetlen. Az előző nemzedékekből is sokan Temerinben szereztek középfokú képesítést. **Varjú Norbert** és **Márki Dániel** szakács szeretne lenni, mert úgy tartják, ezzel a szakmával meglehetősen könnyű munkához jutni. A szakácsok jól keresnek, külföldön is keresettek. Norbert számára a hajószakácskodás különösen vonzó. lgyekeznek nyelveket tanulni, mert belátták, a szakácsnak nemcsak főznie kell tudni, idegen nyelveket is kell beszélni, ha boldogulni akar. Már pedig ők boldogulni szeretnének.

Nagy Magdolna

Fotó: a budiszavai nyolcadikosok felvétele

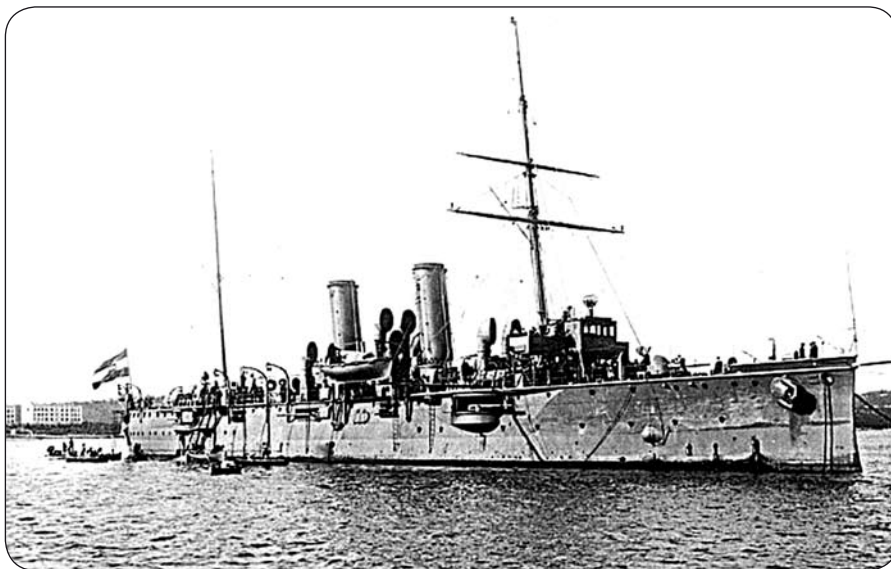

A Császári és Királyi Haditengerészet

A hadtörténelemben az első világháború és az azt megelőző korszak rengeteg újdonságot hozott. A középkor heves csatái után, amelyek vallási fanatizmussal voltak átszőve, a háborúzás történelmében egy úgynevezett átmeneti korszak következett a 17. és 18. században, amelyet egyes történészek még „civilizált háborúzásnak” is neveznek. Ez volt a díszes uniformisok, a sortüzelés korszaka, a nagy rohamok nélküli idők. Mégis a 19. században megjelenő új eszmék, többek között a nacionalizmus is, amely elsősorban a németeknél és a franciáknál jelentkezett, igaz más-más értelmezésben, ismét hevessé tette a háborúzását. Ennek értelmében új, korszerűbb fegyverek jelentek meg, és hamarosan a csatatereken megjelennek a modern harci gépek, az első angol tankok 1916-ban a nyugati fronton. A két nagy katonai tömbnek bőven volt ideje a háborút megelőző években felkészülni egy esetleges nagy összecsapásra.

Az 1867-ben megalakult Osztrák–Magyar Monarchia kettős, dualista berendezésű volt. Ennek értelmében az ország sorsát meghatározó legfontosabb ügyek közösek voltak, amíg a külön-külön osztrák, illetve magyar nemzeti ügyekben a két fél önállóan hozhatott döntéseket. A közös uralkodó, aki az osztrák császár és magyar király címet viselte, ezzel perszonáluniót hozva létre a két nemzet között, közös külpolitikát is értelmezett. Ennek a megvalósításához közös hadseregre volt szükség. A hadügyminisztérium irányítása alatt álló Császári és Királyi Hadsereg, a Császári és Királyi Haditengerészet, illetve az Osztrák–Magyar Monarchia „légjáró csapatai” a birodalmat az akkori Európa katonailag legerősebb államai közé emelték, mindjárt a militarista Német Császárság mellé.

Lehet, hogy ma már kissé meglepően hangzik, de az Osztrák–Magyar Monarchia tengeri nagyhatalomnak számított. Tény, hogy kijárata volt az Adriai-tengerre, és a tagolt tengerparton néhány fontos kikötő és hajógyár épült. Legjelentősebbek Póla, Trieszt, Fiume, de a budapesti gyárak is, mint például a Danubius, a Hartmann és Schoenichen

A Zenta cirkáló

vagy a Pest-Fiumei Hajóépítő Rt. is termeltek a haditengerészetnek. A magyar hajógyárak 1870-től építettek a haditengerészet számára folyami, majd 1906-tól tengeri hajókat. A háború előtti években és a háború alatt, 1906. és 1918. között a magyar hajógyárakban 2 cirkáló, 16 romboló, 32 torpedónaszád, 13 tengeralattjáró és 1 csatahajó is épült, amely egyben a hadiflotta egyik legnagyobb hajója is volt. Az első magyar királyról kapta a nevét, a **Szent István csatahajó**. Budapesten és a Fiume melletti Burgudiban épült, 1912. és 1914. között, hossza 151 méter, személyzete meghaladta az 1000 főt. Fegyverzetét több különféle kaliberű ágyú, légvédelmi ágyú és torpedó képezte. Első nagyobb bevetésére a háborúban csak 1918 júniusában került sor, ám mindössze néhány nappal később két olasz torpedó elsüllyesztette. Maradványai ma is a montenegrói tengerpart közelében, a víz alatt vannak. A Szent István csatahajó mellett még említsük meg a Budapest, az Árpád és a Zrínyi csatahajókat is, valamint a Maros, Szamos, Temes, Körös, Bodrog monitorokat, a Zenta és a Szigetvár cirkálókat, a Csuka, a Fogas, a Viza és a Compó őrnaszádokat, a Csepel,

a Balaton, a Táttra, a Lika, a Huszár és a Turul rombolókat, valamint az U15-ös és az U40-es tengeralattjárót.

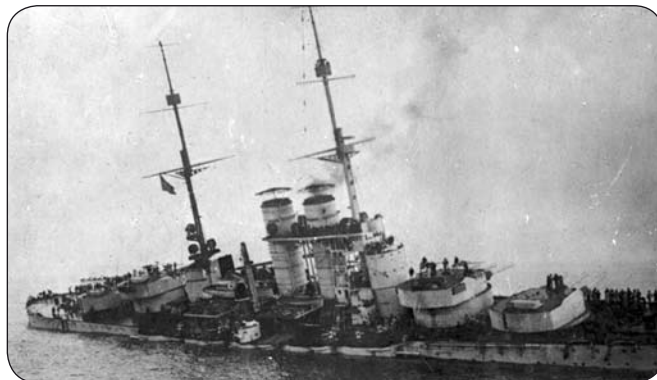
A Monarchia legnagyobb hadihajóinak többnyire német vonatkozású nevük volt, de volt közöttük sok, amelyik magyar elnevezést kapott. Kevesen tudják, hogy néhány délvidéki település nevét is viselték egyesek. Ezek között volt a **Zenta cirkáló**, amely Pólában épült 1896-ban, és 1899-ben helyezték szolgálatba. Majd 100 méter hosszú volt (körülbelül egy mai futbalpálya hosszúsága), és több mint 300 matróz szolgált rajta. Ez a 2350 tonnás hadihajó vívta meg a világháború első tengeri ütközetét a Földközi-tengeren. Egymaga szállt szembe 17 nagy francia hadihajóval, felvette a kilátástalan harcot, és ez lett a veszteség. Még süllyedés közben is visszalőtt. A 312 fős személyzetből csak 139-en éltek túl az ütközetet, de ők is hadifogságba estek.

A Monarchia haditengerészetében különböző nemzetiségű tengerészek szolgáltak, a négyéves háború kimerítette őket, rossz volt az ellátásuk is, és mindez lázadáshoz vezetett.

Gyarmati Balázs történész

A Szent István csatahajó

A Szent István a torpedótalálat után

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

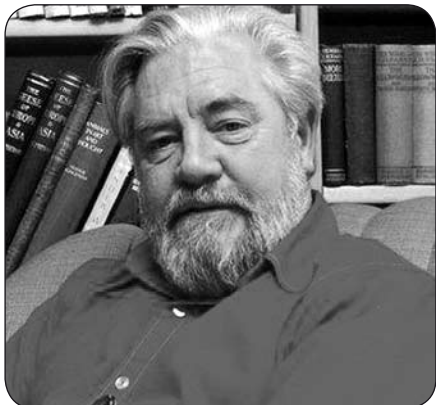
Január 30. Martina napja.

Martina: A latin Martinus női párja. Jelentése: Mars Istenhez hasonló, merész, bátor.

1818. január 30. (196 éve történt)

Megszületett Görgey Artúr honvédtábornok, az 1848–49-es forradalom és szabadságharc kiemelkedő alakja. Világonél feltétel nélkül letette a fegyvert. Történelmi szerepének megítélése a mai napig ellentmondásos.

1995. január 30. (19 éve történt)

Meghalt Gerald Durrell brit zoológus és író. Személyes élményeire támaszkodva szórakoztató stílusban írta meg ismeretterjesztő állattörténeteit (Családom és egyéb állatfajták; Madarak, vadak, rokonok; Noé bárkáján).

Január 31. Ludovika napja.

Ludovika: Germán, ófrancia, latin eredetű név, a Lajos férfi név latinosított alakjának a női párja. Jelentése: hírnév, háború.

1918. január 31. (96 éve történt)

Oroszországban bevezették a naptárreformot. E naptól a Gergely-naptárt használták, ezért január 31. után február 14. következett.

1990. január 31. (24 éve történt)

Megnyitották az első McDonald's éttermet Moszkvában.

Február 1. Ignác napja.

Ignác: Latin eredetű név, az Ignatius név rövidülése. Jelentése: tűz.

2000. február 1. (14 éve történt)

A Tisza élővilágának emléknapja. 2000. június 16-án nyilvánította a Magyar Országgyűlés ezt a napot a Tisza emléknapjává.

1878. február 1. (136 éve történt)

Megszületett Hajós Alfréd úszó, az első magyar olimpiai bajnok. Hajós Alfréd úszó, labdarúgó, építész, az 1896-os athéni olimpián szerezte Magyarország első és második olimpiai aranyérmét gyorsúszásban 100 és 1200 méteren. A

debreceni Aranybika Szálló, valamint a margitszigeti Nemzeti Sportuszoda az ő műve, ez utóbbi a nevét is viseli.

2003. február 1. (11 éve történt)

Lezuhant a Columbia űrrepülőgép, a fedélzeten utazó mind a hét űrhajós életét veszítette. A vizsgálatok szerint a baleset a felszállás során megsérült külső borítás miatt történt a leszálláskor.

Február 2. Áron napja.

Áron: Bibliai név, talán héber eredetű. Jelentése: ihletett, tisztánlátó, vagy: a bátorság hegye.

1943. február 2. (71 éve történt)

Döntő jelentőségű szovjet győzelemmel véget ért a sztálingrádi csata.

1947. február 2. (67 éve történt)

Megszületett Farrah Fawcett színésznő (Charlie angyalai, Ágyúgolyófutam, Dr. T és a nők).

1970. február 2. (44 éve történt)

Meghalt Lord Bertrand (Arthur William) Russell angol filozófus, matematikus, közéleti személyiség. Művei: Az emberi tudat kiterjedése és határai, A matematika elemzése, Az elme elemzése, Jelentés és igazság.

Február 3. Balázs napja.

Balázs: Latin, magyar eredetű név. Jelentése: királyi. Más magyarázat szerint az ismeretlen eredetű latin Blasio családnévből származik.

1200. február 3. (814 éve kezdődött)

Balázsjárás: Balázs-napi szokás a balázsolás (Balázs püspök ünnepe): a torokfájásokat parázsra vetett alma héjával megfűstölik, hogy ezzel a fájdalmat, betegséget okozó gonoszt elűzzék. Balázs (a diákok patrónusa) és Gergely (I. Gregorinus pápa) napja volt az iskolások ünnepe. Ilyenkor a diákok házról házra járva jellemzően vonultak fel, adományokat gyűjtöttek az iskolának és új diákokat toboroztak.

1468. február 3. (546 éve történt)

Meghalt Johannes Gutenberg (eredeti nevén Glensfleisch), német nyomdász. Az ő találmánya a fémből öntött, mozgatható és cserélhető betűkkel való könyvnyomtatás. Eredetileg aranyműves volt, A híres Gutenberg-biblia 1455 körül készült el azon a gépen, melyet Gutenberg talált fel. Egy-egy példánya 1284 lapos, kéthasábos, minden hasámban 42 sorral. Minden oldalhoz körülbelül 2500 külön betűt, nyomdai jelet használtak fel, melyet kézzel készítettek és állítottak össze.

1757. február 3. (257 éve történt)

Megszületett Kitaibel Pál természettudós, egyetemi tanár, a Kárpát-medence tudományos felfedezője. Foglalkozott az akkori Magyarország állatvilágával, ásványaival és ásványvizeinek vizsgálatával. Figyelme kiterjedt a meteorológiai viszonyokra és a táj ökológiájára is.

1881. február 3. (133 éve történt)

Makón megszületett Galamb József gépészmérnök, a Ford Motor Company főmérnöke, a T-model megalkotója.

Február 4. Ráhel napja.

Ráhel: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: bárány, anyajuh.

1938. február 4. (76 éve történt)

Hitler teljes ellenőrzése alá vonta a német hadsereget, és híveit helyezte a kulcspozíciókba.

1746. február 4. (268 éve történt)

Merczowscyknában megszületett Tadeusz Andrzej Bonaventura Kosciuszko lengyel tiszt és szabadságharcos, aki harcolt az észak-amerikai függetlenségi háborúban is.

Február 5. Ágota napja.

Ágota: Az Agáta régebbi magyar formája, mely a görög eredetű Agatha névből származik. Jelentése: a jó.

1860. február 5. (154 éve történt)

Megszületett Kner Izidor nyomdász, könyvkiadó, a művészi könyvtervezés és könyvnyomtatás úttörője. Utódai ma is nyomdát működtetnek Gyomai Kner Nyomda néven, s ez a szép és minőségi kiadványok színvonalát jelképezi Magyarországon.

1937. február 5. (77 éve történt)

Charlie Chaplin bemutatta első hangosfilmjét, a Modern időkét.

1878. február 5. (136 éve történt)

Megszületett Andre-Gustave Citroën francia autógyáros.

Rovarfogó növények

Minden növény különleges, mert képes valamire, amire a zöld növényeken kívül senki és semmi más nem képes: a napfény energiája segítségével szerves anyagokból szerves anyagokat állít elő. Ez a folyamat, amelyet asszimilációnak hívunk, minden földi életnek – a mi életünknek is – az alapja. Mégsem nevezünk minden növényt különleges növénynek, hiszen a zöld növények jelenlétét – és tevékenységét – megszoktuk. Mely növények nevezhetők mégis különleges növényeknek? Egyrészt azok, amelyek szélsőséges életkörülményekhez alkalmazkodtak; másrészt pedig

Kancsóka

azok, amelyek életformája eltér a szokásos növényi életformáktól. Növények élnek az örök hó határától a sivatagok forró homokjáig. Mégis különleges növényi élőhelynek számít a rossz vízellátottságú, vad kőszivattyú, meg a száraz szikla is. Különleges növényi élőhely ezek ellentéte, a víz is. S különleges élőhely a fák törzse és ágelágazása, ahol az epifita növények telepednek meg. (Ezek nem élősködő növények.) Itt a csapadék gyorsan lefut, s a növények száraz helyen élnek, ezért rendezkedtek be a víz tárolására és a levegő páratartalmának hasznosítására. Különlegesek azok a növények, amelyek nem termékek-magok útján szaporodnak,

Kereklevelű harmatfű

Vénuszlégycsapó

hanem „elevenszülők”. Van erre is példa. S különlegesek azok a növények is, amelyek szerves, állati eredetű táplálékkal egészítik ki a természet által szűken mért nitrogént: a ragadozó, rovarfogó növények.

Ez utóbbiak, a rovarfogók vagy hűsevő növények ragadják meg leginkább a fantáziánkat. Látványos a **kancsóka**, melynek kancsóvá átalakult levelei rovarcsapdaként funkcionálnak. A belsejükben lévő illatos mirigyek vonzzák a rovarokat. Látványos a **kereklevelű harmatfű**, melynek levelei tölevélrozsát alkotnak, érzékelő mirigyszőrök borítják, a végén csillogó ragacsos nedvet bocsát ki. Ha a rovar hozzáér, odaragad, a növény nitrátokat von ki a rovarokból. A **vénuzlégycsapó** is csodálatos, rózsaszín-vöröses levelei csapdává módosultak, és érintésre összecsapódnak. Az összecsapott levelét csak 6 nap után nyitja ki újra, ha viszont értéktelen anyag kerül a csapdába, 30 perc múlva újra kinyílik.

Virágzik a mogyoró és az éger

Aszokatlanul enyhe idő hatására egyes kora tavaszi allergén növények virágpóra már megjelent a levegőben. A mogyorópollen ilyen magas szintet csak február közepén szokott elérni.

A pollenszórás addig nem fog csillapodni, amíg nem lesz hidegebb, vagy amíg csapadékosra nem fordul az időjárás.

Sarlók a januári égen

Az év első napjaiban a Vénusz és a Hold keskeny íve nyújtott szép égi látványosságot. A 2014-es év rendhagyóan újhold-dal indult, így egy hónapon belül még egyszer, január végén ismét találkozhatunk ezzel a holdfázissal. Mindig izgalmas időszak, hogy mikor pillanthatjuk meg először újhold után égi kísérőnket. Ez az alkalom január 2-án következett be, amikor a harmincórás, hamuszürke fényvel kiegészült holdsarló büszkén ragyogott a veszprémi vár tornyai felett.

Fotó: Ladányi Tamás

V alakzatban a madarak?

Energiatakarékosság céljából repülnek V alakzatban a madárrajok. Egy új tanulmány szerint – jelent meg a Nature című folyóirat internetes oldalán. A kutatók azután jutottak a megállapításra, hogy figyelemmel követték egy madárrajt, amelynek tagjait apró nyomkövető készülékekkel szerelték fel, hogy tanulmányozhassák az állatok pozícióját és minden egyes szárnycsapását. A szakemberek már régóta elméleteket faragnak arról, hogy sok madárraj aerodinamikai okokból rendeződik V alakzatba.

Amikor egy madár repül, áramlatot generál. A kutatók elmélete szerint egy másik madár hasznot húzhat a felfelé irányuló légáramlásból azáltal, hogy egy másik madár mögött, kissé oldalvást repül, így alakul ki a V alakzat. A szakemberek számára kihívás volt a jelenség szabadban való tanulmányozása. A Londoni Egyetem Állatorvosi Karának (Royal Veterinary College) kutatói és más szakemberek 14 ibiszt figyeltek meg, amint a madarak Ausztria és Olaszország között

vándoroltak. Egy természetvédelmi program keretében a madarakat betanították arra, hogy kövessenek egy ultrakönnyű repülőgépet. A madarak hétperces periódusát elemezve a kutatók arra jutottak, hogy amikor az ibiszek V alakzatban repültek, úgy helyezkedtek, hogy kihasználhassák a másik madár generálta áramló közegben lévő felhajtóerőt, ami lehetővé teszi számukra, hogy energiát takarítsanak meg.

Az is kiderült, hogy a madarak a szárnycsapásaikat is annak megfelelően időzítették, hogy minél nagyobb hasznot húzzanak a felfelé irányuló légáramlatból azáltal, hogy szárnyvégükkel az előttük haladó madárréval megegyező hullámmozgást vettek fel. Amikor pedig egy madár közvetlenül egy másik mögött repült, akkor úgy igazította szárnycsapásait, hogy csökkentse a lefelé irányuló légáramlás hatását. A madarak tehát képesek érzékelni vagy megjósolni a társaik által generált áramlatot, és ennek megfelelően hangolni a szárnycsapásaikat, ami lenyűgöző képességet jelent.

Ez az első kísérleti bizonyítéka annak, hogy a madarak képesek úgy hangolni szárnycsapásaikat, hogy előnyt kovácsoljanak az áramlatból – írja a tanulmány.

Lenyelte a piton az antilopot

Csupán 45 percre volt szüksége egy afrikai sziklapitonnak ahhoz, hogy egészben lenyeljen egy antilopot. A táplálkozó hüllőt még december elején figyelték meg egy botswanai szafarin, a Moremi Nemzeti Parkban. Az esetről Fred von Winckelmann holland természetfotós fotót és videót is készített. A hüllő nyugodtan tűrte a bámszokódókat, a fotós még le is hasalt a földre, hogy az állat szemmagasságából készítsen néhány képet.

Kep Winckelmann fotóján még valamicske látszik a szerencsétlen antilopból

Árván maradhat az albínó palackorrú delfin

Kettőszázötven delfin várja egy japán öbölben a delfináriumok döntését: a delfinshow-k készítői fogják eldönteni, melyikük élhet tovább fogságban, a többieket megölik, vagy „legyengülve, véresen” engedik vissza szabad társaik közé.

Egy angol lap szerint a 250 palackorrú delfin között van egy rendkívül ritka albínó delfinkölyök is. A délnyugat-japán part mentén található öblöt az Öböl című film tette híressé, az ott bemutatott fogás és szelekció újra és újra ismétlődik.

Valószínű, hogy az albínó delfinre lecsapnak a delfináriumok, mivel rendkívül ritka. A Sea Shepherd környezetvédő szervezet küzd a delfinek elfogása ellen.

Van fényképed házi kedvencedről? Oszd meg velünk!

Ma egy lustálkodó macskáról adunk hírt, Német Márió kedvencéről. A cicát Bandikának hívják. Márió fél éve kapta. Nagyon játékos és szelíd cica, már csak ezért is nagyon szereti.

RÜGYFAKADÁS

Hétköznapi hazaszeretet

Ha van egy ország, benne városok, falvak... emberek is lakják. De ettől még nem lesz otthon. Nekem ott jó élni, ahol a családom van, az a hely az otthonom, a hazám.

A szülőfalum Csantavér. Ez a település sík vidéken terül el, Vajdaság északi részén, közel a magyar határhoz. A falu körül, amerre a szem ellát, szépen megmunkált földek sorakoznak. Ha hegyet szeretnék látni, több száz kilométert kellene utaznom. Egy kis patak halad át Csantavéren. Néha olyan kevés víz van benne, hogy gyalog is át lehet rajta kelni. A falu szélén van egy kis sziget, oda szoktunk kirándulni. A patak itt kiszélesedik, a vízben tavirózsák nyílnak, s a rózsák között egy hatyúcsalád úszik. Itt lehet labdázni, futkározni vagy csak élvezni a csendet. Nézi a naplementét és a fodrozódó vízben pancsoló kishalakat. Sok ismerősöm él itt, a rokonaim, hozzátartozóim. Szeretem hallgatni az esti harangszót. Az mindig megnyugtat.

Nem messze egy nagyváros is elterül itt a bácskai síkságon. Ez a hely Szabadka. Mindaz, ami nálunk nincs, az megtalálható a városban: mozi, színház, kórház, középiskolák. Lehet, hogy én is ott fogom majd folytatni a tanulmányaimat. A várost azonban nem szeretem, túlságosan nyüzsgő, idegen. Nem találok a helyem az utcákon, ismeretlenek a házak, az emberek. Itthon mindenkinek köszönök az utcán, a városban ezt nem szokták, néha furcsán is néznek rám.

Tágabb értelemben vett hazám kettő is van: az egyik Szerbia, hiszen ide születtem, itt élek. A másik, amelyik a szívemhez is közelebb áll, az Magyarország. Nemrég alkalmam volt egy hosszabb utazást tenni Budapesten. A hétnapos tartózkodás ideje alatt nagyon gazdag programban volt részem, amit élveztem az elsőtől az utolsó percig. Az ott megismert pájtások és felnőttek mind szimpatikusak, kedvesek voltak. Egyáltalán nem láttam ennek az országnak az árnyoldalát. Csábító volt a Nemzeti Színház, a Szent Korona, amelyek látványa még jobban eltöltött örömmel és büszkeséggel: örültem annak, hogy magyar vagyok.

Nem tudom, milyen titkokat rejt a jövőm, milyen akadályokat sodor elé az élet. Bárhogy legyen is, igyekezni fogok becsületesen helytállni. Mitől is félnék, amikor két hazám is van.

Barna Liliána, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Szilágyi

*Barátságos a kis falunk,
Távolról is rá gondolunk.
Én így szeretem,
Egyre jobban kedvelem.*

Kupuszina

*A rokonaim Kupuszinán élnek.
Sok ott a régi ének.
Kedves e kis falu,
Van rá sok tanú.*

Stéc Kitti, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Martonos

*Ez a hazám: Martonos.
Kicsi falu, de otthonos.
Van benne sok lakos.
Park is, sokpados.
Illatosak itt a kertek.
A nagy szántók jól teremnek.
Erre a reggelek is naposak.
A kerítések hézagosságak.
Az iskola mindennapos
S minden gyerek céltudatos.*

Bende Bettina, 6. osztály, J. J. Zmaj iskola, Martonos

Padlás

A padlásajtót kinyitva poros félhomály és ódon tárgyak illata fogadott. Tudtam, hogy itt kell lennie annak a zenélő kis doboznak is, amiről a nagytata oly sokszor mesélt. Anyu és a nena kedvenc játéka volt, és már mindenki feladta a reményt, hogy előkerül valaha is. Csak én tudtam, éreztem és hittem abban, hogy megtalálom.

Egy napsütötte októberi nap késő délutánján jutott eszembe ismételtelen, és úgy döntöttem, felmegyek a padlásra és megkeresem. „Mitől van itt ennyi por?” – kérdeztem önmagamtól. Csak a beszűrődő napfény nyújtott némi világosságot, mégis az első percekben úgy éreztem, szinte semmit sem látok. A padlásajtó mellett közvetlenül papírdobozokat és ládákat pillantottam meg. A ládákból régi virágcserepek voltak, a papírdobozok viszont le voltak ragasztva. Óvatosan felkapartam a szelotejpet, és régi, alsó osztályos füzetemet láttam viszont. „Jééé, itt a második házi olvasmány füzetem!” – suttogtam a bajuszom alatt, és belelapoztam. Gyönyörködtem benne egy ideig, aztán eszembe jutott, hogy nem emiatt vagyok a padláson. Megállapítottam, hogy nem ezek között a dobozok között lelek majd a régi kicsi kincsre, hát pár lépéssel jobbjebb merészkedtem. Felemeltem a takarókat, bekukkantottam szinte minden gerenda mögé, keresgéltem régi faládikák apró kincsei között, sőt még nagytata boroshordóiba is belenéztem. Sehol semmi. Dunsztosüveg bőven, régi könyvek, füzetek is, de zenélő kis dobozka sehol. Percről percre egyre kevesebb fény szűrődött be, egyre nőtt a homály, és kezdtem már fájni is. Egyszer csak egy hatalmas pókháló mögött megpillantottam egy zsákot. „Vajon mi lehet benne? És hogy kerülöm ki a pókhálót? Egy régi, rossz seprő kéne!” – gondoltam, és a padlásajtó mellett másodpercek alatt találtam is egyet. Gyors mozdulatokkal leszedtem a pókhálót, és dobogó szívvel a zsák felé vettem az irányt. Szorosan le volt kötve, és alig tudtam kioldani a madzagot. Egyenként szedtem ki a tartalmát... Kék Guminyuszi, piros szemekkel, félfülű plüssmaci, kártyák, egy üres sakkasztal és még számtalan, számomra teljesen ismeretlen játék, valószínűleg a hetvenes, nyolcvanas évekből. Egyre könnyebb lett a zsák, amikor a mélyére nyúlva megérintettem egy fadobozt. Kiemeltem, és szinte megállt a lélegzetem... Ez az! Ez az a kis doboz, amiről anyu annyit mesélt nekem kicsi koromban! Igen alul van egy kis csavar... A torkomban dobogott a szívem! Elfordítottam a csavart, és a kis doboz megszólalt! Régi korok régi hangulatú zenéje csilingelt, és talán a lelkeimig szólt! Ujjaimmal letöröltem poros fedelét, és szerettem volna kinyitni, de zárva volt. Úgy tűnik, marad számomra még egy feladat. Megtalálni hozzá a kulcsot...

Amikor becsuktam magam mögött a padlásajtót, porosan, izgatottan és ragyogó arccal mentem lefelé a létrán. A padlás hosszú évekig őrizte a dobozt, de ezután én fogok vigyázni rá!

Illés László, 7. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Sztantity Barbara szabadkai tanuló rajza

Hosszú évek a fémmegmunkáló műhelyben

Riportmalanyomhoz nem kellett messzire mennem, ugyanis egy házban lakunk. Ő az apukám. Megkértem, meséljen nekem a munkájáról.

- Mindig fémmunkás szerettél volna lenni?
- Mint ahogy a többi gyerek, éltünk a lehetőséggel, itt volt helyben a fémipari középiskola, utána azonnal a Potisze szerszámgépgyárban adódott elhelyezkedési alkalom.
- Most hol dolgozol?
- Az Agromerkur Alkatrész- és Mezőgépgyártó Üzemben dolgozom.
- Mi a beosztásod ebben a cégben?
- A termelést felügyelem, valójában figyelni kell a legapróbb csavar beszerzésétől kezdve a legnagyobb gépek elszállításáig minden részletre. A termékek gyártását követem a legelső művelettől az utolsóig.
- Hogy néz ki a munkahelyed?
- Ez elég bonyolult. Az én munkahelyem valójában az egész gyár, amely hatalmas, de világos és szellős. Több részlege van, az előkészítő osztálytól kezdve a hegesztőkön át az anyagmegmunkálásig, a festésig és a szerelésig. Minden területnek van helyisége.
- Van egyforma munkaruhátok?
- Igen, mindenkinek egyforma munkaruhája van, zöld és sárga színben, a cég feliratával sőt a cipőket is kapunk. Mindenkinek védőfelszerelést kell viselnie, a munkahelynek megfelelően szemüveget, kesztyűt, fülvédőt stb.
- A te ötleteidet is meg szokták valósítani?
- Igen. Mivel hosszú évek óta ebben a szakmában dolgozom, felfigyeltem a meglévő termékeink hiányosságára, és a piac követelményeit is kísérem. Sok új terméket megterveztem már. Kézzel rajzolom le őket, a kollégáim pedig számítógépen véglegesítik.
- Elégedett vagy?
- Igen. Azt csinálom, amit szeretek. Úgy gondolom, értek hozzá, és szerintem jól végzem a munkám.
- Ha visszamehetnél az időben, mit csinálnál másként?
- Valószínűleg tovább tanultam volna, főiskolán vagy egyetemen, a többi nem változtatnék.

Beszélgetésünk jó hangulatban és vidáman ért véget. Örülök, hogy egy jót beszélgethettem apával, s újabb részleteket tudtam meg a munkájáról.

Hanák Adél, 7. osztály, Ada

Sipraga Lúna
szabadkai
tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

A tanár

Édesanyám a Közgazdasági és Kereskedelmi Középiskolában tanít, Zentán.

Tegnap, két gőzölgő teával a kezemben, anyukám mellé ültem. Ellenőrzőket javított, letettem elé az egyik teát, és figyeltem, ahogy pipázza a válaszokat. Elgondolkodtam, hogy milyen jó lehet tanárnak lenni, és egy csomó kérdés merült fel bennem ezzel kapcsolatban. Beleíttam a teámba, majd megszólítottam édesanyámat.

- Anya, te kiskorodban is tanár akartál lenni?
- Igen – válaszolta, miközben levette a szemüvegét, és bele-szűröcsölt a teába.
- Milyen tanár?
- Igazából történelemtanár szerettem volna lenni.
- Miért szereted a munkád – hangzott a következő kérdésem.
- Mert szeretek gyerekeket tanítani. Igaz a mostani diákjaim már a felnőttkor felé hajlanak, de még ők is gyerekek. Szeretek ellenőrzőket javítani, s amit nem értenek, azt újra elmagyarázom nekik.
- Hogyan érzed, szeretnek a gyerekek?
- Nem tudom. Nem az a célom, hogy szeressenek, hanem, hogy jól megtanulják az anyagot, és okos felnőttek váljanak.
- Szigorú vagy velük?
- Ha tanulnak és jól viselkednek, akkor természetesen nem. De ha rosszkodnak, akkor van, hogy kiabálok. Nem lehet mindig kedvesnek lenni ahhoz, hogy jól viselkedjenek, néha kell egy kis szigor is.
- Szoktak puskázni?
- Volt már rá példa, de akit megfogok, hogy puskázik, nyomban egyest adok neki, és elveszem az illető ellenőrzőjét.

Mosolyogva néztem anyát.

– Te magad készíted el a kérdéseket az ellenőrzőkre?

- Igen, a tananyagból bármilyen kérdést feltehetek.
- De jó – csodálkoztam. – Remek lehet tanárnőnek lenni. Belekortyoltam a teámba, majd újabb kérdésekkel álltam elő.
- Szerinted jól döntöttél, hogy ezt a pályát választottad?
- Teljes mértékben igen.

Jó volt ránézni édesanyámra, ahogy boldogan és határozottan javítja az ellenőrzőket. Reggelként is örömmel indul tanítani. Engem is boldoggá tesz, ha látom, hogy örül.

- Anya, te mindent tudsz és megtanultad, ami ezekben a könyvekben le van írva? – mutattam egy rakás könyvet az asztalon.
- Nagyjából igen.

Elkezdtem olvasni az egyik könyvet, a címe Statisztika. Bonyolult szövegek, képek, definíciók. Azért a tanárság sem olyan egyszerű.

- Statisztikát tanítasz?
- Igen, és ezenkívül még négy tantárgyat.
- Felsorolta az öt tantárgyat. Van, amelyikről még életemben nem hallottam. Talán nem is olyan könnyű tanárnak lenni.
- Szeretsz az iskolában dolgozni?
- Igen, mert a gyerekek között úgy érzem, mintha újra a gimis éveimet élném, és jó érzés ugyanabban az épületben tanítani, ahová diákkoromban jártam.

– Anya, büszke vagyok rád, amiért tanárnő vagy, és köszi, hogy válaszoltál kérdéseimre!

– Nagyon szívesen, máskor is rendelkezésedre állok – mondta mosolyogva.

Megfogtam az üres teáscsészéket, és a konyhába vittem. Hagytam, hogy édesanyám tovább dolgozzon.

Nagypál Kata, 7. osztály, Ada

RÜGYFAKADÁS

A mi utcánk télen

Mikor jövök haza az iskolából, azt várom legjobban, hogy az utcánk sarkához érjek.

Az első ház előtt mindig sok a macskalábnyom a puha hóban, mert a tulajdonos igen sok szőrmókot tart, akik barátságban élnek egy göndör szőrű, felcsapott farkú, fekete kutyával. Ahogy haladok, fenyőfák kísérnek. A négyes számú otthon előtt hóember áll, az ott lakó gyerekek építették. Ezt elhagyva sok cinegét látok fagyoskodni a havas mogyoróbokron, egy idős néni udvarában. Ő szívesen eteti az éhező madarakat. A következő ház a kedvencem, mert olyan színű, mint a tejeskávé. Itt egy fekete szőrű, barátságos Molli nevű kutya és a gazdája lakik. Ez után a barátnőim otthona elé érkezem, sok szánkónyom van a járdájukon, mivel most mentek el a töltésre. Az ő házuk mellet anyukám barátnője lakik egy krémszínű, villogóval díszített lakásban. Ezt elhagyva a mi házuk következnek.

Az udvarban már vár a kutyám, Füles.

Bosznai Edina, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Neked mondom, Szabadka!

Szabadka... Itt születtem. Itt nevelkedem. Itt ismerem meg a világot. Örömmel és teli reményekkel állok elébe.

Tudom, hogy mindenki a saját szülőföldjét szereti legjobban. Én sem vagyok kivétel. Aki viszont nem látta és nem tapasztalta meg Szabadkát, az nem tudja, hogy mit veszített. Szabadkát nemcsak látni kell, hanem érezni is. Illatát mélyen be kell lélegezni, egészen a tüdőig, és az ember rájön, hogy ez az illat élteti a lelkét. A város esti, meghitt lámpafényei romantikus hangulatot varázsolnak, s olyankor az emberek nem rohannak, hanem sétálnak, mosollyal az arcukon.

Szabadka viharban is különös. A zivatar majd kiszakítja a szobám ablakát. Ilyenkor hálát adok az Istennek, hogy itthon vagyok és a szobámból figyelem az eseményeket. A tizenegyedik emeletről figyelve látom a madarak ideges röpködését, a villán lecsapódását a szántóföldekre, és hallom az ég dübörgését, amelytől kiráz a hideg.

Az én családban mindenki szabadkai születésű, kivéve a nagymamát, aki moholi.

Apropó, nagymama! Szabó Irén a neve, 1922-ben született. A Lifka mozi egykori igazgatója volt. A finom sütemények fogyasztása és a forró tea szürcsölése mellett sokat mesél nekem Szabadka múltjáról, a régi szokásokról. Ha valaki látta a város átalakulását az évek folyamán, az csakis ő lehet. Beszélgetésünk során elképzeltem, hogy fehér, csipkés ruhában, kalappal, kesztyűvel és napernyővel a kezemben sétálok a barátnőimmel, a „majomplacc” körül, mint egy ifjú hölgy... Az ismerősöket egy fejbőlintással köszöntjük, a fiatal emberek pedig kezét csókolnak nekünk. Mi, hölgyek eközben kuncogunk magunkban. Kissé bánom, hogy ezek a kedves, kifinomult, kulturált szokások feledésbe merültek. Ma már nem számít a kultúra. Leginkább az bánt, hogy az utcák tele vannak szeméttel. Papír, cigarettacsikk, rágógumi szerteszét. A lelkem belefájdul, édes Szabadka!

Nagyim már öt éve képtelen elhagyni a lakását. De én mindig beszámolok neki az újdonságokról, amelyek a városban történnek. Nagyon tetszett neki az Interetno fesztivál sokszínűsége és az eladásra szánt kreatív dísz tárgyak. Még egy kürtőskaláccsal is megleptem. Szabadkai kürtőskaláccsal.

**Cvejity Dianna, 8. osztály,
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka**

Kedves Pajtások!

Barna Liliána Hétköznapi hazaszeretet című írása adta az ötletet, hogy a mai Rügyfakadásba főleg leíró fogalmazásokat válogassak, s közülük olyanokat, amelyekből a hazaszeretet, a valahova tartozás, valamihez ragaszkodás érzése cseng ki.

Először fölkaptam a fejem: hogyan köthető össze a hazaszeretet a „hétköznapi” szóval? De Liliána bebizonyította, hogy **a mindennapi beszélt nyelv szavaival, mondataival is ki lehet fejezni ezt a fenséges érzést, a hazaszeretetet. Sőt két haza szeretetét. Ebben a vajdasági helységeket bemutató csacska versek írói is egyetértenek.**

S amíg Liliánát a „hétköznapi” jelző a realitás talaján tartja, **Cvejity Dian-na szép fogalmazását az érzelmek, hangulatok lengik be, hisz írásának címe is mutatja (Neked mondom, Szabadka) Ács Károly versének hatását.**

A valahova tartozás érzést nemcsak a haza, szülőhely, város, falu váltja ki, hanem minden, ami ezekben megtalálható, és beletartozik az életünkbe: az utca, a ház és annak tárgyai, lakói. Így egészíti ki a mai írások sorát az édesanya és édesapa foglalkozását bemutató két interjú is, amelyek egyrészt a fentiek megerősítését példázzák, másrészt a pályaválasztás előtt álló társaitoknak segíthetnek.

Végül **Illés László fogalmazásából idézek: „Elfordítottam a csavart, és a kis doboz megszólalt. Régi korok, régi hangulatú zenéje csilingelt, és talán a lelkemig szólt.” Engem is így érintett meg mindaz, amit az írásaitokban olvastam.**

A héten is találtam borítékot a Rügyfakadás postaládájában, s ennek azért örülök, mert a **szabadkai Đuro Salaj iskolából érkeztek nagyon jó írások, s ezt a következőknek köszönöm: Jenei Dorina (2 írás), Párdity Lidia, Romiç Márta. És a Jó Pajtás szerkesztőségének nevében is köszönöm a Đuro Salaj iskola önképzőkörének s Mulić Márta magyartanárnöknek újévi jókívánásait.**

Tomán Mária

Az én kutyám, Maya

Van egy háziállatom. Ő csak az enyém. Egy aranyos labrador, a neve Maya.

Egy nap, mikor hazaértem az iskolából, apukám szólt, hogy készüljek, mert mi ketten Szabadkára utazunk. Nem árulta el, hogy miért. Ott megálltunk egy ház előtt, ahol már egy bácsi várt minket. Azonnal a hátsó udvarba mentünk. Ekkor láttam meg a kiskutyákat. Sokan voltak. Egyik szebb, mint a másik. Apukám azt mondta, válasszam ki közülük azt, amelyik legjobban tetszik. A kutyusok mind az anyjukhoz szaladtak, csak egy jött énhozzám. Így esett a választásom a krémszínű állatkára. Hazafelé a nevét is kitaláltam: legyen Maya!

Maya nemrég lett két éves. Nagy kutya, egy kicsit kövérkés, hájas. Nem is csoda, mert nagyon szereti a hasát. Szerencsére szaladgálni is szeret. Nagyon barátságos. Kedvenc szórakozása, hogy elássa a cipőinket.

Amióta megkezdődött az iskola, kevesebbet játszhatunk, de minden szabad percemet vele töltöm. Nagyon szeretem. Ha ő nem lenne, nem lennék ennyire vidám, mint most.

A kutya és az ember közti kapcsolat nagyon fontos és szép dolog. Szeretném, ha minden kutyának lenne egy embertársa.

Cindel Angéla, 5. osztály, Pacsér

Kedvenc fám

Az udvarunkban áll egy öreg barackfa, ez a kedvenc fám.

Ezt a barackfát apu akkor ültette, amikor megvették a házat. Számoltam, a fa legalább húszéves. A szobám ablakából rálátok a fára, tavasszal gyönyörű virágba borul. Alig várom a nyár kezdetét, hogy megérjen rajta a barack. Olyankor felmászok rá, és lakmározok az érett termésből. Amikor a barátaim eljönnek, ők is felmászhatnak és úgy játszunk rajta, mintha egy erődítmény volna. Amikor kicsi voltam, apu kötött rá hintát. Sokat hintáztam. Egy alkalommal a testvérem is ráült, és a hinta leszakadt. Azóta nincs másik hintám. Ez a barackfa már nagyon öreg, ezért ültettünk egy csemetefát, hogy legyen barack akkor is, ha az én barackfám kiszárad.

Szeretném, ha továbbra is udvarunk díszé maradna a kedvenc, öreg barackfám.

Buzás Roland, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Képzelt interjú

Gerard Butler

A glasgow-i egyetemen szereztem jogi diplomát, majd egy vezető jogi cégnél helyezkedtem el. Eredetileg tehát jogász vagyok.

- Hogyan kezdte el mégis színészkedni?

- Döcögve indult a jogászi karrierem. Talán a hozzáállásommal is baj volt, és hamar elbocsátottak. Ekkor elkezdtem azon gondolkodni, hogy elfojtva ugyan, de valójában mindig is hírnévre vágytam. Huszonöt éves voltam már, de elkezdtem a színészi pályára összpontosítani. Londonba mentem, és sok mindent dolgoztam. Egészen hétköznapi, unalmas és nehéz munkákat is. Huszonhét lettem, amikor végre szerepet kaptam. A Trainspotting színpadi verziójában játszhattam. Ez az előadás sokat jelentett számomra, és végképp meggyőzött arról, hogy érdekel a színészet.

- Mikor lettél filmszínész?

- Harmincévesen elhatároztam, hogy Los Angeles-be megyek. Filmes karriert ott lehet igazán megvalósítani. Kezdetben kisebb szerepeket kaptam, de jelentős filmekben, mint például a James Bond egyik részében, A holnap markában, vagy a Talos, a múmiában. A kilencvenes évek így teltek el.

- Mekkora változást hoztak a kétezres évek?

- Nagyon és jelentőset, 2000-ben A felejtés virágai után a Dracula 2000-ben játszottam, egy év múlva pedig megformálhattam Attilát, az Attila, az Isten ostora című filmben. Azután jött a 2020: A tűz birodalma, majd pedig az Operaház fantomja, ami újabb kihívás elé helyezett, addig ugyanis nem szerepeltem zenés

produkcióban. Nem is foglalkoztam zenével, leszámítva azt, amikor egy rockegyüttesben énekeltem az egyetemi éveim idején. Soha nem gondoltam arra, hogy lehet érzésem a zenéhez. Ekkor viszont egy nagy adag biztatást kaptam, és egyre többször gondoltam a zenére. Tavalyelőtt, amikor a Kispályás szerelme forgattam, összeszedtem a bátorságomat, és elkezdtem dalokat is írni. Nagyon meglepődtem, miután Jack Black, Johnny Depp és Marilyn Manson elismerően nyilatkoztak a próbálkozásaimról, méghozzá anélkül, hogy korábban beszélgettünk volna. Ki tudja, talán egyszer még a zene felé is fordulok.

- Mely filmekben láthattunk még?

- Több kalandfilmben, például a Lara Croft: Tomb Rider második részében, a Nim szigetében, vagy pedig a 300-ban, ami egy újabb mérföldkövet jelentett számomra. Ebben a filmben I. Leónidasz spártai királyt formáltam meg. Sokat készültem rá. Rengeteget edzettem, mert nagyon erősnek akartam tűnni.

- Mi az, amit gyakran kérdeznek tőled, de nem tudsz rá válaszolni?

- Sokszor szegeznek nekem a kérdést, hogy meddig tervezek a színészi pályán maradni. Erre sosem tudok válaszolni, legalábbis nem tudok egyértelmű választ adni. Előfordul, hogy úgy érzem, kész, vége, most visszavonulok. Akkor ezt mondom. Azután mégis továbbcsinálom, mert ez az életem, és azt válaszolom, hogy még sok filmet szeretnék forgatni. Attól függ, hogy mikor ér a kérdés, épp melyik nap, és akkor épp hogyan érzem magamat.

L. M.

Övolt Attila, Isten ostora az azonos című filmben, de játszott a Lara Croft: Tomb Rider második részében, a Beowulfban, a P. S. I Love You-ban, a Nim szigetében és az Így neveld a sárkányodat című filmben. A múlt évben többek között a Támadás a Fehér ház ellen című filmben láhattuk. Képzelt interjúnk egy skót színésszel, Gerard Butlerrel készült.

- Nem mondhatjuk, hogy kiskorod óta a színészi hivatásra készülsz. Milyen volt az életed korábban?

- Skóciában születtem, de ír gyökerekkel is rendelkezem. Hárman voltunk testvérek, én vagyok a legfiatalabbik. Szüleim válása után sokáig nem láttam apámat. Tizenhat éves voltam, amikor újra felvettem velem a kapcsolatot. Akkor ismét közelebb kerültünk egymáshoz. Tinédzser éveimben foglalkoztam színjátszással, de nem érdekelt komolyabban.

Leónidaszként

Attila szerepében

Vergődő Madár tudta, hogy valami igen értékesnek volt tanúja, valaminek, ami megoldást adott a sok rejtély egyikére, ami a fehér embert körülvette... a rejtélyre, hogyan nevezze őt. Kell, hogy egy embernek igazi neve legyen, gondolta magában, miközben lovagolt előre, hogy Dunbar hadnaggyal találkozzon. Különösen, ha az egy olyan fehér ember, mint ez a valaki. Eszébe jutottak régi nevek, de egyik sem illett rá. És most biztosan érezte, ez az igazi. Illett a fehér katona egyéniségéhez. Erről emlékezni fognak rá az emberek. És ő maga, Vergődő Madár, mögötte két tanúval jelen volt, amikor a Nagy Szellem feltárta előtte. Magában jó néhányszor elismételte, amint lement a lejtőn. Éppen olyan jó hangzása volt, mint amilyen jó maga a név. Farkasokkal Táncoló.

I. FEJEZET egy

Dunbar hadnagyot nem töltötték el igazán szárnyaló érzések. De ez volt az első szó, mely megragadt fejében. Minden olyan hatalmas volt. A nagy felhőtlen égbolt. A fű ringó tengere. De semmi más, bárhová pillantott is. Út sehol. Nyoma sincs kerékvágásnak, amit a nagy szekér követhetne. Csak puszta, üres tér. Csak hanykolódott. Szíve ettől kalapálni kezdett, furcsán, mélyről jövően. Amint ott ült a lapos, nyitott ülésen, engedve, hogy teste együtt rángatózzon a prérivel, Dunbar hadnagy gondolatai kalapáló szívére összpontosítottak. Borzongott az izgalomtól. Vére mégsem lüktetett hevesebben. Vére nyugodt volt. És az előlötti zavarban gondolatai örömtelen dolgoztak. Szavak kavargtak folyton a fejében, miközben mondatokat és frázisokat próbált felidézni, mellyel kifejezhetné érzéseit. Nehéz volt rátalálni. Útjuk harmadik napján fejében a hang ezen szavakat mondotta: – Ez az egész olyan vallásos – és úgy tűnt, ez a mondat a legigazabb. Dunbar hadnagy azonban sohasem volt vallásos ember, így hát, még ha a mondat igaznak is tűnt, nem egészen tudta, mit kezdjen vele. Ha nem lett volna oly elragadtatott, Dunbar hadnagy valószínűleg előállt volna a magyarázattal, de ábrándozása közepette most átsiklott fölötté. Dunbar hadnagy szerelmes volt. Szerelmes ebbe a vad, gyönyörű országba és mindenbe, ami benne volt. Afféle szerető érzés volt ez, amit az emberek mások iránt éreznek álmukban: önzetlen és kételyek nélküli, tisztelettudó és örökké tartó. Felemelő volt ez lelkének, szíve ugrált. Talán ez volt az oka annak, amiért a feltűnően csinos lovassági hadnagy a val-

Michael Blake

Farkasokkal táncoló

(Részlet)

lásra gondolt. Szeme sarkából látta, amint Timmons oldalra billenti fejét, és már vagy ezredszer köp a derékig érő fűbe. Amint az gyakran történt, a köpés permetként fröcskölt szét, és ettől a kocsinak mindig meg kellett törölnie száját. Dunbar nem szólt semmit, de Timmons szüntelen köpködése undort keltett benne. Ártatlan cselekedet volt, őt mégis idegesítette, akárcsak az, ha azt látta, hogy valaki az orrát piszkálja. Egész délelőtt ott ültek egymás mellett. De csak azért, mert jó irányból fúj a szél. Bár mindössze néhány lábnyi választotta el őket, az enyhe hűvös szellő jó irányból érkezett, és Dunbar hadnagy nem érezte Timmons szagát. Életének nem egész harminc éve alatt számtalanszor megszagolta már a halált, és olyan rossz semmi sem volt. A halottakat azonban mindig elvonszolják vagy eltemetik, ki lehet őket kerülni, Timmonszal azonban mindezt nem tehette. Mikor a légáramlatok irányt változtattak, Timmons büze elborította őt, mint egy dögletes, látthatatlan felhő.

Így hát, amikor a szellő rossz irányból fúj, a hadnagy lecsúszott az ülésről, és felmászott a szekéren felhalmozott élelmiszerhegyre. Néha órákon át ott utazott. Néha leugrott a magas fűbe, eloldotta Ciscót és előrenyargalt egy-két mérföldet. Most hátranézett Ciscóra, amint az ne-

hézkesen baktatott a szekér mögött, orrát elégedetten beletemetve abrakos zsákjába, szőre csillogott a napfényben. Dunbar elmosolyodott, és arra gondolt, bárcsak a lovak is addig élnének, mint az emberek. Egy kis szerencsével Cisco még tíz-tizenkét évig vele lehet. Aztán majd más lovak követik, de ez az állat olyan volt, amilyen csak egy van az ember életében. Ha egyszer már nem lesz, nem lehet pótolni. Amint Dunbar hadnagy figyelte, a ló hirtelen felnézett borostyánszemeivel abrakoszsákja széle mögül, mintha azt keresné, hol van a hadnagy, majd megpillantva meglegedetten hajtotta vissza fejét, hogy tovább falatozzon. Dunbar elhelyezkedett az ülésen, és egyik kezét zubbonyába süllyesztette, egy összehajtogatott papírdarabot húzva elő. Félte a hadsereg ezen kis darab papírját, mert azon az ő parancsai álltak. Mióta elhagyta Fort Hayst, már vagy fél tucatszor végigfuttatta sötét, pupilla nélküli szemét ezen a papírdarabon, de akárhányszor tanulmányozta is, nem tudta jobb kedvre hangolni. Nevét kétszer is hibásan írták. A papírt aláíró órnagy leheletén italszag érződött, és ügyetlenül végighúzta egyik kabátujját a tintán, még mielőtt az megszáradt volna, így a hivatalos aláírás csúnyán elmosódott. A parancson dátum nem volt, azt maga Dunbar hadnagy írta rá, mikor már

úton voltak. Csakhogy ő ceruzával írt, és az ő kézírása élesen elütött az őrnagy tintakaparásától és a szabványnyomtatványtól a formapapíron. Dunbar hadnagy felsőhajtott a hivatalos papír láttán. Nem úgy nézett ki, mint egy parancs a hadseregűtől. Olyan volt, mint egy szemét. Amint a parancsra pillantott, eszébe jutott, hogyan is született az meg, és ez még inkább zavarta őt. Az a rettenetes kihallgatás az italos leheletű őrnaggal. Lelkesedésében, hogy új állomáshelyre küldik, a vasútállomásra ment. Az őrnagy volt az első és egyetlen személy, akivel beszélt az alatt az idő alatt, ami eltelt a között, hogy megérkezett, és hogy később, azon a délutánon felkapaszkodott a szekérra, hogy elfoglalja helyét az ülésen a büzlő Timmons mellett. Az őrnagy vérben forgó szemei már jó ideje rászégeződtek. Amikor végre megszólalt, hangja leplezetlenül gúnyos volt.

– Szóval indiánölő, he? Dunbar hadnagy még sohasem látott indiánt, még kevésbé harcolt akárcsak eggyel is.

– Nos, pillanatnyilag nem, uram. De talán még lehetek. Tudok harcolni.

– Szóval harcos, mi?

Dunbar hadnagy erre nem válaszolt. Úgy tűnt, jó hosszú ideig bámulják csendben egymást, mielőtt az őrnagy írni kezdett. Dű-

hötten írt, tudomást sem vett a halántékán lecsorgó veritékről. Dunbar további olajos cseppeket látott, amint éppen kiütözköztek a csaknem kopasz fej tetején. Megmaradt hajának zsiros csíkjai tapadtak az őrnagy koponyájához. Olyan volt ez, ami Dunbar hadnagyot valami egészségtelen dologra emlékeztette. Az őrnagy csak egyszer hagyta abba a kaparást. Egy csomó slájmot köhögött fel, és egy undorító vödörbe köpte az asztala mellett. Dunbar hadnagy ebben a pillanatban azt kívánta, bárcsak vége lenne már ennek az egész találkozóznak. Ennek az embernek egész lénye hányingerre készítette. Az őrnagy végül abbahagyta az írást, és átadta a papírt. – Fort Sedgewickbe helyezem magát. Közvetlen Cargill kapitánynál kell jelentkeznie. Dunbar hadnagy lepillantott a mocskos papírra.

– Igenis, uram. És hogyan jutok oda?

– Azt hiszi, én tudom? – mondta az őrnagy élesen.

– Nem, uram, egyáltalán nem. Csakhogy én magam sem tudom.

Az őrnagy hátradólt székében, mindkét kezét nadrágja szárába törölte, és önelégülten mosolygott. – Ma jókedvemben vagyok, és ezért a kedvében járok. Hamarosan indul egy szekér ellátmánnyal megrakodva. Keresse meg azt a parasztot, akit Timmonsnak nevezi magát, és menjen el vele. – Majd a

Dunbar hadnagy kezében lévő papírra mutatott. – A pecsétem garantálja az ön biztonságát azon a pogány területen, százötven mérföldön keresztül.

Dunbar hadnagy már pályafutása kezdetétől fogva tudta, hogy nem szabad kérdéseket feltenni a hóbortos csapattiszteknek. Katonásan tisztelgett és azt mondta:

– Igenis, uram –, majd sarkon fordult. Megkereste Timmonst, visszasétált a vonathoz, és elővezette Ciscót, majd fél órán belül kilovagolt Fort Haysból. És most, amint száz mérföldnyi utazás után a parancsra pillantott, úgy gondolta, majd minden rendbejön. Érezte, hogy a szekér lelassít. Timmons figyelt valamit ott a fűben, közel ahhoz a helyhez, ahol megálltak.

– Odanézzzen.

Valami fehérség feküdt ott a fűben, még húslábnyira se a szekértől. Mindkét férfi lemászott, hogy megnézzze, mi az. Egy emberi csontváz volt, fehéren ríkított, a koponya az égre tekintett. Dunbar hadnagy letérdelt a csontváz mellé. A bordák között már fű nőtt. És nyilak álltak ki közülük, mint tűk a párnából. Dunbar kihúzott egyet a földből, és megpörgette kezeiben. Amint végigfuttatta ujjait a nyilvesszőn, Timmons a válla fölött vihorászva mondta:

– Valaki ott messze északon azon csudálkozik, „mé' nem ír ez má'?”

Kedves Olvasó Tanulók!

A **Farkasokkal táncoló** (*Dances With Wolves*) 1990-ben készült amerikai film Kevin Costner rendezésében és főszereplésével. 1991-ben hét Oscar-díjat nyert. A forgatókönyvsajtóregényéből Michael Blake (1945) írta. Ebből a – film révén világhírűvé lett – könyvből olvashattok ma részletet rovatunkban. Különleges alkotás mind a regény, mind a belőle készült film. Különösen ez utóbbi. Feltehetően minden idők egyik legjobb westernje. Holott akkor készült, amikor a western napja már rég leáldozott. Hatása abban rejlik, hogy szétrombolja a vadnyugati film hagyományos sémáit, és az amerikai polgárháború eseményeit az indiánok perspektívájából látatja előszörban.

A film cselekménye 1863-ban indul az amerikai polgárháború idején. Az ifjú John Dunbar hadnagy véletlenül hőssé válik, miután akaratán kívül győzelemre vezeti az egyesült seregeket. Saját kérésére az indiánok lakta határvidékre helyezik szolgálatba, de az erődöt teljesen elhagyatottan találja.

A magányos férhöz társul szegődik egy farkas, akit megszelídít. A közelben élő sziú indiánok félelemmel vegyes tisztelettel figyelik az idegen sápadtarcút, akit maguk között csak Farkasokkal táncolónak neveznek. John megismerkedik, majd megbarátkozik az indián törzssel. Kiderül, hogy a sziúk között él egy fehér bőrű nő, akit az indiánok neveltek fel. Szerelmem szövődik közöttük.

John, aki eddig az indiánok ellen harcolt, most egyre közelebb kerül a sziúkhöz, és lassan a törzs tagjának tekinti magát. Majd

katonák érkeznek, hogy felderítsék a környéket, és miután találkoztak Johnnal – aki már majdnem teljesen indiánná vált –, fogságba ejtik, és elindulnak vele, hogy hadbírótság elé állítsák hazaárulását, ami szinte bizonyosan halálos ítéletet jelent. A fehér katonák alantas és embertelen viselkedése (megölik lovát és a megszelídített farkast is anélkül, hogy bármi okuk lett volna rá) a végső stációja Dunbar fehérek világától való elfordulásának. A természetbe és az ősi (indián) kultúrába való átlépését jelzi az a pillanat, amikor többé nem hajlandó megszólalni anyanyelvén – a hozzá angolul beszélő katonáknak sziú nyelven válaszol.

Az indiánok a segítségére sietnek, majd vele együtt elhagyják a környéket. John Dunbar, az egykori háborús hős, majd legendás indián harcos asszonyával együtt eltűnik a hegyek között (jelképesen a legendák világában), míg az indiánok története a kényszerű behódolás, a rezervátumokba kerülés és a pusztulás végkifejletét jelenti.

A regény Vadász Gyula fordításában több kiadásban jelent meg magyarul.

A filmet gyakran játsszák a televíziós csatornák, az internetről is letölthető.

Nézzetek utána! Jó szórakozást a filmes legendák irodalmi világában!

Bence Erika

A tavalyi év legnépszerűbb dalai

Ismertetőnk alapján összehasonlíthatod, hogy mely dalok taroltak az Egyesült Királyságban és melyek az Egyesült Államokban

Mit hallgattak legszívesebben az amerikaiak?

Egyes adatok szerint, **Justin Timberlake** *The 20/20 Experience* című kiadványa lett 2013 legkelendőbb albuma és dala az Egyesült Államokban. Timberlake lemeze tavaly március 19-én jelent meg és 2,43 millió példányban adták el. Teljesítménye azért is egyedülálló, mert rajta kívül senkinek sem sikerült több mint kétmillió darabot értékesíteni korongjából az elmúlt évet tekintve. Ez azonban nem számít túl jó eredménynek, eddig ugyanis nem volt olyan év, amikor egy number one lemez kevesebb mint hárommillió példányban kelt volna el. Egy évvel ezelőtt például Adele 21 című slágerkiadványából egy év alatt 4,41 millió darabot adtak el.

A múlt év második legnépszerűbb lemeze az Egyesült Államokban **Eminem** *The Marshall Mathers LP 2*-je lett, míg a harmadik helyen Luke Bryan *Crash My Party*-ja végzett.

A kislemezfeladásokat tekintve Robin Thicke, Pharrell Williamsszel és T.I.-jal közösen készített *Blurred Lines* című felvétele bizonyult a legnagyobb slágernek – 6,5

millió értékesítésével. A második helyre Macklemore & Ryan Lewis (feat. Wanz) *Thrift Shop*-ja került. Ez a két dal volt az egyetlen 2013-ban, amelyből sikerült hatmilliónál többet eladni egy év alatt.

Az év harmadik legjobb kislemeze az Imagine Dragons *Radioactive*-ja lett, amelyből 5,5 millió fogyott el.

Mit hallgattak legszívesebben az Egyesült Királyságban?

Európa legfontosabb zenepiacán, az Egyesült Királyságban amerikaiaké 2013 legnépszerűbb zeneszáma. A tízes mezőnybe csak két olyan felvétel fért be, amelyet angolok készítettek, ráadásul az egyik még 2012 nyarán jelent meg.

Robin Thicke Los Angeles-i énekes korábban az amerikai és a brit listán sem szerepelt az élműzben. Tavaly viszont világsztár lett. A hatodik stúdióalbuma, a *Blurred Lines* című dala szerzeménye, mint azt már említettük, két társszerzővel és közreműködővel: T.I. atlantai rapperrel és Pharrell Williams Virginia Beach-i énekesrel készült. A *Blurred Lines* öt hétig vezette a brit listát, és másfél millió eladott példánnyal, 2013 legnagyobb slágere lett a szigetországban.

A francia Daft Punk duó szintén két társszerzővel és közreműködővel készítette el a *Get Lucky* című dalát, ugyancsak Pharrell Williamsszel és a New York-i Chic zenekar gitárosával, Nile Rodgersszel. A *Get Lucky* az év második legsikeresebb zeneszáma, valamivel kevesebb mint másfél millió eladott példánnyal.

A bronzérmes pozícióban, valamivel több mint egymillió eladott példánnyal Avicii végzett a *Wake Me Up!* című felvételével. A svéd lemezlovas-producer – a bevált

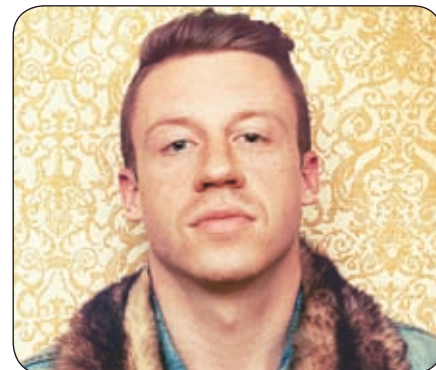
módszert alkalmazva – egy énekessel és egy gitárossal: a kaliforniai Aloe Blaccal és az ugyancsak kaliforniai Mike Einzigerrel, az Incubus rockegyüttes tagjával komponálta és rögzítette a szerzeményt.

Az angol Passenger (polgári nevén Michael David Rosenberg) még 2012 júliusában rukkolt elő a *Let Her Go* című dalával. A *Let Her Go* az utolsó olyan sláger, amelynek tavalyi eladott példányszáma elérte az egymilliót.

Az ötödik pozícióban az angolok által írt másik zeneszám található, Naughty Boy és Sam Smith felvétele, a *La La La*.

A hatodik helyet a kaliforniai Katy Perry negyedik, *Prism* című stúdióalbumának beharangozója, a *Roar* című szerzemény szerezte meg.

A hetedik pozícióban a Thrift Shopra lelünk, amely az Amerikai Egyesült Államokban 2013 legnépszerűbb slágere. A két

seattle-i: **Macklemore** rapper és Ryan Lewis producer ezzel a dallal robbant be a köztudatba – az ugyancsak seattle-i Wanz énekes működik közre benne.

A nyolcadik helyet P!nk pennsylvaniai énekesnő és a fun. New York-i trió énekes, Nate Ruess közös zeneszáma, a *Just Give Me a Reason* foglalta el. Ez a tízes mezőny második olyan felvétele, amely nem volt listavezető, és az ezüstérmes pozícióig jutott.

A kilencedik helyen a coloradói OneRepublic szerzeménye, a *Counting Stars* végzett.

Az élműznyt 2013 nagy visszatérője, a memphisi Justin Timberlake zárja a március közepén kiadott *The 20/20 Experience* című stúdióalbumának második, *Mirrors* című slágerével.

Összeállította: L. M.

Új lemez várható a Foo Fighterstől

Dave Grohl, a Foo Fighters énekes-frontembere közzétette, hogy elkezdődtek a legújabb Foo Fighters-számok felvételei. Tavaly nyáron hozta először nyilvánosságra, hogy két év szünet után új nagylemezt tervez a rajongói elé tárnai zenekarával. Habár a dalszerzéssel az együtttestagok már jó ideje végeztek, a felvételek munkálatai akkor még nem kezdődtek el. Az újabb hírek szerint viszont azóta már rögzítették az új számokat, és hamarosan az egész album összeáll. Az énekes korábban igen lelkesen számolt be új anyagukról, forradalmi lemezt ígért, amilyent még soha senkitől nem hallottunk. Úgy legyen!

Új frizurával jelent meg

Ha egy ismert színész, tőle szokatlan frizurával jelenik meg a nyilvánosság előtt, az máris találgatásokra ad okot: pusztán figyelemfelkeltésről van szó, vagy egy új film kedvéért vált meg korábbi hajviselésétől? Nemrég Brad Pitt sokkolta azon rajongóit, akik a hosszú hajfürtjeit szerették, mivel oldalt leborotvált, rövid hajjal jelent meg a Beverly Hills-i Producers Guild Awardson. Mint kiderült, nem azért tette, mert így tartotta kedve, hanem hivatásból. Egy színésznek ugyanis a külalakját is a szerepéhez kell igazítania. Erről beszélt Brad Pitt, aki végül is elárulta, hogy új filmje kedvéért lett új frizurája, konkrétan a Fury című, háborús filmdráma miatt, amelynek forgatása már megkezdődött.

SZTÁRVILÁG

Tervezik a hetediket

Úgy tűnik, mégis lesz folytatása a Csillagok háborújának. JJ Abrams, a Star Wars rendezője ugyanis bejelentette, hogy elkészült a forgatókönyv, így ez már nem akadály a megvalósításnak. A rendező már nyilvánosan is elkezdett beszélni a legújabb epizódról, sőt megerősítette, hogy már a színészekkel is tárgyalásokat folytat. Szóba került például Jesse Plemons neve, aki viszont ezt eddig tagadta. A rendező még arról is szólt, hogy a technikai megoldásokon is dolgoznak, jelenleg a kamerák közül válogatnak, a rendező ugyanis nem azt a fajtát használná, amit ajánlottak neki, hanem egy kifinomultabbat, amivel az intim jeleneteket is gond nélkül fel lehet venni. A Star Wars hetedik része előreláthatólag 2015 decemberében kerül a mozikba.

Bruno Mars és a RHCP a Super Bowlon

A Super Bowl az USA egyik legnagyobb sporteseménye, szervezői ezért évről évre arra törekednek, hogy a félidőben szupersztárok szórakoztassák a nézőket. Az idén Bruno Marsra esett a választás, akinek a Red Hot Chili Peppers tagjai csatlakoznak majd. Úgy hírlírok, hogy a rockzenekar épp az énekes meghívására lép majd színpadra a minikoncert idején, amit az NFL (National Football League) legnagyobb látványosságának számító meccsnek szünetében rendeznek február 2-án New Jersey-ben. A RHCP egyébként is a környéken tartózkodik, előző nap ugyanis egy brooklyni rendezvényen lépnek fel.

Bruno Mars Unorthodox Jukebox című lemeze listavezető lett az Egyesült Államokban. A Red Hot Chili Peppersnek ugyanakkor 2011-ben jelent meg legutóbbi, immár tizedik stúdióalbuma. Az I'm With You, amely szintén előkelő helyezéseket ért el különböző listákon.

A Marsra kíváncsoznak

Egy éve még több mint kétszázézeren reménykedtek, hogy életük hátralévő részét a vörös bolygón élhetik le. Mostanra 1058-an maradtak versenyben, köztük két magyar és két szerb, akik fizikailag, szellemileg és lel-

masak arra, hogy az emberiség követi legyenek egy idegen világban, és elköszönnek azoktól, akik nem érezték át az előttük álló feladat komolyságát. Hangsúlyozta, hogy továbbra is várják a jelentkezőket, az ajtó azok előtt

A tervek szerint 2023-ra a Mars felszínén lesznek az élethez szükséges „eszközök”: két lakóegység, két életfenntartó modul, két tartalékegység és két Mars-járó

kileg is alkalmasak arra, hogy az emberiség követi legyenek egy idegen világban.

Az első, a tervek szerint a Földre soha vissza nem térő telepések Marsra utaztatását célul kitűző Mars One program képviselői december 30-án jelentették be, hogy véget ért az első körben jelentkezők kiválogatásának

is nyitva áll, akik most az első körben elvérezték.

A tervek szerint 2014 végéig kiválasztják azt a 24–40 jelöltet, akik megkezdhetik a hét évig tartó űrhajóskiképzést. Az első, még emberek nélküli küldetés 2018-ban indulhat a Marsra, hogy biztosítsák a folyamatos kommunikációt a Föld és a

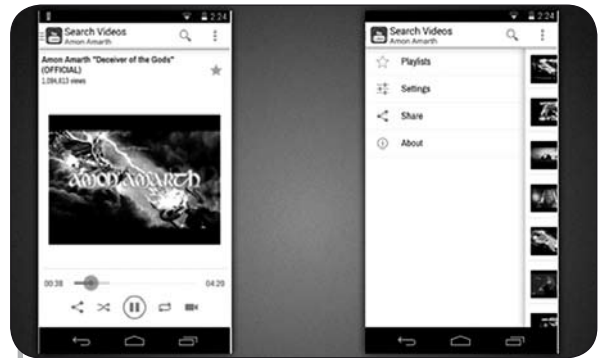
A lakómodulok elképzelt belső tere

első fordulója. Bas Landsdorp, a Mars One egyik alapítója bejelentette, hogy a több mint 200 000 jelentkező közül 1058-at választottak ki a beküldött anyagaik alapján. Elmondta, hogy megpróbálták kiválogatni azokat, akik fizikailag, szellemileg és lelkiileg alkal-

Mars között. 2020-ban landolhat az a Mars-járó, amely kiválasztja a későbbi kolónia helyét, majd 2023-ban a szükséges felszerelést is eljuttatják a Marsra. Az első emberek csak ezt követően, 2025-ben érkehetnek a vörös bolygóra.

„Kert” a Marson

Sok millió zeneszám telefonon, táblagépen

Egyetlen számot sem kell tárolni androidos telefonunkon, táblagépünkön, mégis sok millió közül válogathatunk. A YouTube kimeríthetetlen tárháza a zenés videókra, azonban ahhoz, hogy ezeket a számokat mobilunkon hallgassuk, nincsen szükség arra, hogy fellépjünk a videomegosztóra, elég letölteni a uListen nevű ingyenes appot. Egy nem hivatalos YouTube-lejátszóról van szó, amelyik megszólaltatja a videók zenéit, azaz különválasztja, „streameli” a hangot a képanyagból.

Elég beírni, hogy melyik zeneszámra vagyunk kíváncsiak, és már sorjáznak is a találatok, amelyek közül ha rákattintunk valamelyikre, meg is szólal a zene. Kezelőpultot ne nagyon keressünk, csak egy start/stop gombot vethetünk be, de ez elég is az apphoz.

Az alkalmazást a háttérben is futtathatjuk, így zenehallgatás mellett mással is ügyködhetünk telefonunkon, táblagépünkön.

Unod már a Facebookot?

Állítólag tömegesen menekülnek a fiatalok a Facebooktól, a közösségi oldal keresi a megoldást, miként maradjon érdekes a fiatalok számára. A tinédzserek között is a legfiatalabbaknál mértek jelentős csökkenést.

A Facebook hirdetési adatai alapján készült grafikonból is jól látszik, hogy a három évvel ezelőttihez képest negyedével csökkent a 13–17 éves amerikai facebookozók száma. Szintén csökkent a 18–24 évesek száma a közösségi oldalon. Az iStrategy elemzése szerint az előbbi korcsoportból 4,3 millió, utóbbiból pedig közel 7 millió felhasználó tűnt el. Bár a többi korcsoportban jelentős, az 55 évesnél idősebbek körében 80 százalékos növekedés látható, a Facebook jövője szempontjából összességében ez még mindig nem túl jó hír.

A témában végzett magyar felmérés szerint a fiatal felhasználók legtöbbször azért morzsolódik le lassan, mert unalmassá vált neki a Facebook, második helyen a sok reklám, harmadik helyen pedig a személyes adatok féltése szerepel.

A cigány királysága

Volt egy szegény cigány. Erősen szegény ember volt, azt feleli a feleségnek:

– Hozzál nekem három kupa tejet, három kupa lisztet, három kupa vizet, csinálj nekem egy pulickát – háha hazugság, nagyokat hazudjunk! –, mer én elmenyek munka keresni.

Meg is főztik neki a kilenc kupából a pulickát, meg is ette a Jóska. (Mind? – Mind egy szálig!)

Hát ment, mendegélt. Egyszer kezdett az üdő felmelegenni. Hát mit gondol? Jó volna egyet alunni. Lefeküdt hanyután, de a bajucca mind tejes volt akkor is. A legyek mind jártak rá, ű meg ölte meg. Na, kivette a kis notecit, mikor egy legyet megölt, felírta, hogy ű megölt egy lelket. Mikor felvitte háromszázig, felírta, hogy hát ű megölt háromszáz lelket. A kis cédulát a kalapjába tette, s tovább indult. Huvá tanált? Bé a király szállójába. Ott jóllakott szállóval, és nyomban lefeküdt. Hát megy a csőz, hogy fogja el, de mikor a cédulát látja, erősen megijed. Fut a királyhoz:

– Őfelsége királyatyám, egy ember alszik a szállóban, de egy irat van a kalapjában: hogy ű háromszáz lelket ölt meg.

Rögtön a király elévesz egy század katonaságot: – Eredjete, fogjátok el elevenen, és hozzátok bé! Eléveszik a cigányt.

– Igaz ez? – Igaz!

– Neked adom feleségül a lányomat.

Mindjárt meg is esküdtek, de neki rögtön a háborúba kellett menni. Átveszi a királyságot. Az öreg király kiadta a katonaságnak, hogy az új királynak erősen fogadják meg a kommandóját.

Felül egy nagy fekete lóra, megy a csapat előtt. Hát ütközben amint mennek, mennek egy erdőn keresztül. Hát mit lát? Olyan szíp forgácsokat ott a földön. Leugrik a lováról, felvesz egy öllel.

– Ej, de jól megfőne emellett a pulicka.

Akkor minden katona leugrik, mindenik vesz egy-egy öllel. Felülnek a lovakra, s tovább indulnak. De nízünk oda, mit írtünk? Egy olyan mocsárt, hogy át nem tudtak menni. Hát a cigány lelöki, nyomán a sok katonaság. Hát mi leve belülle? Könnyen átalmehtettek. Felelik a tisztnek:

– Ugyancsak nagy esze lehet.

Tovább mennek. Nahát, erősen megmelegedett. Levetkezik anyaszült meztelenre. Na de írkeznek az ellenség felé. Mikor az ellenség meglátja:

– Istenem, milyen páncélos ruhások lehetnek ezek, azt semmi golyó sem fogja.

Fejir lobogót emelnek, szépen megadják magukat. (A pucér embereknek?) Éljenzik a tisztnek az új királyt. Hazafelé térnek, de szól a bandaszó, nagy kedvek van a tisztnek, hogy milyen királyuk lett. Ahogy hazáirnek, kérdezi a király az öreg a tisztektől, hogy milyen a viselkedése az új királynak?

– Őfelsége királyatyám, ilyet nem láttunk többet soha. Ez egy lüvés nélkül megnyerte a háborút.

– Éljen, tartsuk meg az esküvőt!

Nahát, megesküsznek a cigány a király lányával. Mikor kizitik nekik az ágyat, valami borsós szalmát tettek az ágyokba. (Nem pihe tolluba fektették?) Az új király erősen éhes volt, mert nem szerette azokat az úri íteleket. Egész ijzel szedte a borsót a szalmából, s azt ette. Na, megvirradt. Kérdezi a leányától az öreg király:

– Na, hogy aludtál kedves lányom?

– Nagyon rosszul, édesapám.

– Ugyan mir, édes fiam?

– Még felém sem fordult a férjem, egész ijzel mindig olvasta a borsók számát.

Feleli a király:

– Ne búsulj, fiam (Akadt jó vő!), nagy ész fordul annak a fejibe, nagy gond! Sok a számolni valója, mind azt a szalmákat számolta, azon gyakorlott.

Felkél a cigány, de csak sóhajtozik. Kérdezi a király: – Mi baj, fiam?

– Nagyon éhes vagyok. (Megmondja?)

– Hát van pulykapecsenye, libamell, mit követelsz fiam?

– Én egy kis pulickát aludtáttél.

– Hát mi az, édes fiam? – Ű nem ismerte, a király nem tudta, hogy mi az. Így hát a cigány csak éhesen maradt. Egyszer azt feleli:

– Őfelsége, elmenyek. (Nem tudott írni pulicka nélkül.)

– Hát hova, fiam?

– A rajkókhoz.

– Hát akkor mit követelsz tüllem?

– Három kupa málélisztet és három kupa aludttejet.

Izeni rögtön a király a faluba, hogy ki tudja, hogy mi ez? Rögtön hoznak neki. A három kupa tejet beléteszik egy szőr iszáknak az egyik felibe és a lisztet a másik felibe, és ő útnak indul a rajkók felé. (Hát az asszonyt otthatta? – Ott hát!) Mikor hazáirt, kérdik a rajkók:

– Mit hozol, öreg dadé?

– Ne beszéljetek véllem, mer én király vagyok! De főzzetek hamar pulickát, hozom a tejet!

Így hát buta volt a cigány, butának is maradt. Ha nem lett volna buta, az én mesém tovább tartott volna. (Azír elég jó fogású kis mese!)

Elmondta: Lingurár Tódor, lejegyezték kiejtése szerint

Történt, hogy egy fiatal milliárdos, Thierry Sabine egy autóverseny során kissé eltévedt a líbiai sivatagban. Ez majdnem az életébe került, de több embert próbáló kaland után mégis sikerült visszajutnia „az életbe és Franciaországba”. Akkor határozta el, hogy élményében másnak is osztoznia kell, és a sivatag különleges világa mást is megérinthat.

Egy olyan versenyt álmódott meg, mely Európából indul és Dakarban végződik, és keresztülvezet a fantasztikus és rejtélyes sivatagon is. Ezen a viadalon bárki indulhatott, akinek volt valamilyen motorral hajtott, kerekeken guruló járgánya.

Stéphane Peterhansel minden idők legeredményesebb ralizója

Gyorsan tett követte az elhatározást, mert 1978-ban már el is indult az első Párizs–Dakar-rali. S ahogy ígérték, rengeteg kaland és kihívás várt az akkor még csak saját szórakozásra induló versenyzőkre. Nem kellett hozzá sok idő (mindössze néhány kurta esztendő), és már rangos gyári csapatok (Porsche, DAF, japán márkák) is indították járműveiket.

A legsikeresebb időszak a nyolcvanas évek végére és a kilencvenesek elejére tehető, amikor özönltek a résztvevők: a motorok között gyári alakulattal indult a Yamaha,

Ha Dakar, akkor rali

Az út a rejtélyes sivatagon át vezet

a BMW, a Honda, a Cagiva, az Aprilia, míg az autóknál a Porschék, Peugeot-k, illetve Citroënek és a Mitsubishik versengése jelentett látványos küzdelmet. Még a kamionok között is nagy volt a harc, a DAF, majd a Perlini, a Kamaz és a Tatra is két-három egységgel, győzelmi esélyekkel indult.

A Párizs–Dakar-rali nemcsak hogy a legváltozatosabb, de a legveszélyesebb verseny hírében is állt, mivel nem csupán ösvényeken, sziklákon és homokdűnéken keresztül vezetett az út a győzelemig, hanem közben időről időre az afrikai törzsek belharcaival, a helyi terroristák támadásaival is meg kellett küzdeniük a résztvevőknek. Az út hossza sokszor meghaladta a tízezer kilométert is, volt, hogy a verseny három hétnél is tovább tartott. Sőt, 1992-ben Párizsból nem is Dakarba, hanem Dél-Afrikába, Fokvárosba ment a mezőny.

Szinte minden évben meghalt legalább egy ember, volt, aki balesetben, volt, aki homokvihárban veszett oda, de akadt olyan is, akit terroristák mészároltak le. Ezért időközben a francia főváros rajtjáról és a dakari végállomásról is lemondtak a szervezők. De mindmáig érvényes maradt a verseny jelmondata: „Kihívás azoknak, akik elindulnak. Egy álom a háttérben maradónak.”

Az álom 1985-ben mégis majdnem összetört. Az ötletgazda, Thierry Sabine ugyanis egy helikopter-szerencsétlenség következtében életét vesztette a sivatag felett. A verseny folytatása végakarátának köszönhető, melyet édesapja teljesített, aki átvette a Dakar-rali szervezését.

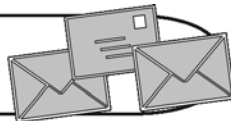
A kilencvenes évek közepén azonban már nem bizonyult túl jó reklámnak a versenyzők elvesztése, amit csak fokozott a csapatok finanszírozásának egекbe szökő költsége, mert bizony valós dollármilliókat vitt el a viadal. Végül már csak a Mitsubishi maradt az autóknál, a motoroknál meg a BMW és a KTM, de a német márka is eltűnt az új évezredre.

A szervezők új útvonalak kijelölésével próbálták vonzóvá és izgalmassá tenni a versenyt. Megegett, hogy Párizsból Dakarba, majd vissza is kellett mennie a mezőnynek, majd a rajt már nem a francia fővárosban, hanem Granadában volt, és Egyiptomot tűzték ki végcélul. Végül 2009-ben egy másik kontinensre, Dél-Amerikába került át a verseny.

A legnagyobb motorosok: Eddy Orioli, Stéphane Peterhansel, Jordi Arcarons visszavonultak, majd az autósok között tértek vissza, így a kétkerekűek között is csökkent a versengés. Jelenleg ismét emelkedőben van a Dakar-rali csillaga, mert nőtt az indulók száma, és közel ötszáz autós, motoros és kamionos vesz részt a küzdelemben. A sivatagi autózás terén a magyarok nem járnak az élvonalban, de versenyzőink egyre ígéretesebben szerepelnek, Szerbia hasonló cipőkben jár.

A Dakar-rali legsikeresebb versenyzője a francia Stéphane Peterhansel, aki hatszor motorral, ötször autóval nyert a versenyen. Nekünk mégis Saghmeister Gábor szabadkai versenyző a nyerő, aki sikeresen végigküzdötte az idei Dakar-ralit is. Mai számunk poszterét neki szenteltük.

Kirándulás

Az első félévben osztályunk egy félnapos kiránduláson vett részt.

Törökbecsére és Óbecsére látogattunk. Órák után indultunk, először Óbecsére, ahol megnéztük a Than-házat. Itt ügyességi játékok vártak ránk, és ezeket ki lehetett próbálni. Nekem nagyon tetszettek, érdekesek voltak. Később sétáltunk egyet a városban. Körülnéztünk és csoportképeket készítettünk. Evés után megnéztük a Tisza folyón

Ügyességi játékok várnak az emlékházban!

A Than-ház minden munkanapon nyitva áll a látogatók előtt

a zsilipet. Az idegenvezető elmesélte, hogy ki készítette és hogyan működik. Sétáltunk egyet a Tisza-parton, majd egy önkiszolgálóban elköltöttük a zsebpénzünket. Sajnos a pusztatemplomhoz nem jutottunk el, mert elromlott az autóbuszunk. Hazafelé egy kisebb busszal utaztunk, amelybe alig fértünk be.

Ennek ellenére nagyon jól szórakoztunk, és remélem, máskor is eljutunk néhány hasonló, rövidebb, de kalandos, izgalmas kirándulásra.

Bacsik Réka, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Egy csodálatos nap

Egy szép októberi napon történt. Iskolánk szervezésében Újvidékre utaztunk, kerékpárversenyre. Vajdaság több iskolájából érkeztek gyerekek. Minket a tanárnőnk kísért el. Indulás előtt felolvasta a jelentkezők névsorát. Az úton jókat nevetgeltünk, szórakoztunk, szinte észre sem vettük, és már meg is érkeztünk. Ekkor a tanárnő így szólt:

– Mindenki vegye magához a holmiját és a bringáját, majd álljon a rajthoz.

Előbb egy számot tűztek a hátunkra, majd rajthoz álltunk. Előttünk egy motoros ment. Ő mutatta az utat. Két kört tettünk meg. Az első körben még jól lemaradtam, de minden erőmet összeszedtem, és sikerült az élre törnöm. Az osztálytársaim tapsoltak, mikor a célba értem.

– Nyertem! – kiáltottam örömittasan.

Azon a napon nagyon büszke voltam magamra és az éremre is. Mint ahogy a közmondás tartja: Aki lusta, marad, aki tanul, halad.

Bódi Konrád,

4. a, Kókai Imre iskola, Temerin

Hogy mi történik iskolánkban? Mi nem?!

* Szent Száva az iskolák védőszentje. Ezen a napon nincs tanítás, csak ünnepi műsor. Ekkor jutalmazza iskolánk könyvvel a legjobb barátot és barátnőt. Az osztályközösségek osztiórán döntenek el, hogy ki szolgált rá erre a címre. Az idén osztályom Leheld és engem választott meg. Alig várom ezt a napot! – **Fehér Noémi**

* Matekból már megírtuk az első felmérőt. Nekem könnyűek voltak a feladatok. Azt hittem, hogy nehezebb lesz. Izgatottan várjuk az eredményt. – **Savović Mila**

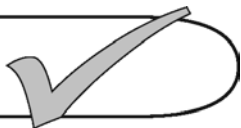
* Megismerkedtünk a főci-, vagyis földrajztanárnővel, Burnac Gordanával. Két órát tartott a DVD teremben. Szerbia szomszédos országairól, országunk

szimbólumairól (meghallgattuk a szerb és a magyar himnuszt is) és domborzatáról tanultunk. Nagyon élveztük az órát. Volt egy érdekes rész is. Egy képen a világ nevezetesebb épületei voltak, s azokat kellett felismerni, s mondani róluk néhány szót. A tanárnő el-

képedt, mennyi mindent tudunk. Egyébként nagyon kedves. Néhányan kifejezték óhajukat, hogy ő legyen jövőre az osztályfőnökünk. – **Sipraga Lúna, Kávai Rita, Nikolics Blanka és Spasić Nikola**

4. c, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Milyen hatással vagy a fiúkra?

- 1. A kiszemelted mesélni kezd az egész haveri kör előtt egy biciklitúráról, és...**
 - a) ...kér, hogy legközelebb te is menj velük.
 - b) ...közben folyton a szemedbe néz.
 - c) ...felajánlja, hogy később megmutatja neked a túrán készült képeket.
- 2. A moziban általában... ülsz.**
 - a) ...két fiú között...
 - b) ...a legjobb barátod mellett...
 - c) ...a kiszemelted mellett...
- 3. Flört közben...**
 - a) ...többnyire te teszed meg az első lépést,
 - b) ...mindketten egyszerre léptek.
 - c) ...a fiúk kezdeményeznek.
- 4. Gyakran kapsz bókákat fiúktól, mert...**
 - a) ...jól nézel ki.
 - b) ...jókat lehet veled nevetni.
 - c) ...nagyszerű barátod vagy.
- 5. Ha felbukkasz a fiúk között, és ők azonnal félbehagyják a beszélgetést, akkor...**
 - a) ...éppen pletykálnak.
 - b) ...megcsodálják a ruhádat.
 - c) ...olyan dolgokról beszéltek, amiről nem kell mindenkinek tudnia.

Számold össze a pontjaidat:

a	b	c
1.	3	5
2.	5	1
3.	5	3
4.	1	3
5.	3	5

Értékelés

5 és 11 pont között:

Gondolkodj pozitívan, s ez segít abban, hogy ne hagyd megfélemlíteni magad. Dolgozz egy kicsit a magabiztosságodon. Hogy ez miért jó? Mert a fiúk azokat a lányokat kedvelik, akik elégedettek magukkal. Szeresd magad, és mások is (a fiúk is) szeretni fognak!

12 és 19 pont között:

Semmi kétség, a fiúk visszatartják a lélegzetüket, ha közel mész hozzájuk. De ahelyett, hogy flörtölés közben teljesen kihasználnád ezt a hatást, gyakran lefékez a bizonytalanságod. Az egotréning felerősíti a kisugárzásodat, így magabiztosabb, intelligensebb lány leszel.

20 és 25 pont között:

Te nagyszerű hatással vagy a fiúkra, mert mindent magadban hordozol, amit a fiúk egy lányban kedvelnek. Magabiztos vagy, jó haver, és nagyon szeretnivaló. Ezt nyugodtan bevallhatod, nem kell mindenféle vélt gyengeség mögé elrejtened a valódi kisugárzásodat.

Horoszkóp

Kos

A szerelem sok sikert ígér, de pénzügyekben és a barátokkal már óvatosnak kellene lenned. Kerüld az elhamarkodott döntéseket! Számítalan dolog felmondja a szolgálatot. Azonban mindez csak a gépezetekre vonatkozik.

Bika

Aligha leszel abban a helyzetben, hogy nyugodtan tudj érvelni. Apró, ártatlan ügyekkel foglald el magad, ahelyett, hogy a lényegre összpontosítanál. Próbáld megőrizni a nyugalmadat. Nem érdemes mindenért másokat hibáztatni.

Ikrek

Most jobb, ha nem kritizáld a szüleidet, inkább fogadd meg a tanácsait. Ez az önzetlenül felkínált segítség nem a te gyengeségeidet mutatja. Egy váratlanul rossz hír is megvisel, bár nem érint túl mélyen.

Rák

Semmilyen felkérést nem érdemes visszautasítani, a mostani próbatételek jól tesznek a jövődnek. Az volna a leghelyesebb, ha a feladatokba temetkeznél, mert ezért nemcsak elismerést, hanem egyéb jutalmat is kapsz. Segítőkészen állj azok mellé, akiknek erre szükségük van!

Oroszlán

Természetes, hogy a jelenlegi körülmények között igazán jól érzed magad, jó kedéllyel és elégedetten. Azért nem árt vigyázni, ne gyűjts ellenségeket, talán éppen az elbizakodottságoddal. Most a szerencse kísér.

Szűz

A legfőbb támaszod ebben az időszakban az otthon. Sok örömet találsz a családban, sőt te is sok örömet nyújtasz szeretteidnek. Ne sajnáld az esetleges áldozatokat, azok most nem jelentenek számodra komoly terhet. Ha szükséges, melletted lesznek a szüleid.

Mérleg

Lassan itt az ideje, hogy nagy vonalakban megtervezd az előtted álló év feladatait. A tavalyi mérleg eredményeképpen örömmel állapíthatod meg, hogy a veszteségeid sokkal kisebbek a vártnál.

Skorpió

Olyan típus vagy, akinél szép szóval mindent el lehet érni, de az erőszakra makacssággal válaszolsz. A bőrödből ugyan nem bújhatsz ki, ám ha belátóbban és engedékenyebben viselkedsz, azzal elsősorban önmagadnak teszel jót. Lehetséges, hogy fáradt vagy, vagy egyszerűen csak túl érzékeny.

Nyilas

Nagyon fontosak azok az ismeretségek, amiket mostanában szerzel. Jelenleg a szerencse vezet lépteidet. Kitűnő fizikai és szellemi állapotod is átsegít minden akadályon. Ne félj a jövőtől, még akkor sem, ha pillanatnyilag kétségbeesítő a helyzeted.

Bak

Elsősorban másokat okolsz a kialakult helyzet miatt. Azonban az az igazság, hogy minden aggodalmad felesleges, ugyanis sokkal jobb helyzetbe kerülsz. Csendes munkálkodásba kellene fognod, amíg elvonulnak fejed fölül a viharfelhők.

Vízöntő

Mindenáron versenyt akarnál futni az idővel, vagyis türelmetlenül sürgeted az eseményeket. Csak feleslegesen pazarlod az energiáidat, ha nem tudsz ellenállni az ilyen kísértésnek.

Halak

Semmi sem pontosan úgy történik, ahogyan azt szeretnéd. Nem könnyű belátni, hogy bizonyára éppen ez a jó, mondhatni ez a szerencséd. Ne gondold azt, hogy hibázol, lehet, hogy éppen a tévedéseid válnak leginkább a hasznodra.

Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves, 8. osztályos lány vagyok. Eddig volt egy pasim, velem nem volt komoly a kapcsolat. Bár megpróbált smárolni, de én semmit sem tudtam kezdeni a helyzettel. Szégyenemben ellöktem magamtól és otthagytam. Majd pedig szakítottam vele. Megbántam, de ez a vonat már elment. Most van egy másik fiú, akinek tetzem, és ő is bejön nekem. Ő sokkal fejlettebb, mint az előző fűm. Meg szeretnék kérni, magyarázd el, hogy kell csókolózni. Mindenki azt mondja, hogy jön magától, de ez nem igaz. Nekem nem megy! Mit csináljak a számmal, a nyelvemmel, a kezemmel, a szemeimmel? Mit csináljak?! Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Kétségbeesett!

Ha hiszed, ha nem, ugyanez volt a problémája a nagymamádnak is, amikor serdülőkorban volt. Senki sem születik mindentudóan, ebben az esetben „csóktudóan”. A te esetében a csókolózással az volt a gond, hogy nem voltál felkészülve rá igazából, ahogyan én szoktam írni, „még nem jött el a te idő”. A csók az egyik legfontosabb eszköze az egymás iránti vonzódás kifejezésének. Széles a skálája, az egyszerű, levegőbe cuppantott pusztól, az ajkak gyengéd összeérintésén keresztül, az „érzéki francia” csókon át, egészen a „vad smárolásig”, minden megtalálható. Tudnod kell, hogy a csókolózás az egyik legbensőségesebb intim kapcsolat, és nem is csoda, hogy váratlanul ért az első közeledés. Félelmetes és szégyenletes volt számodra, mert ha valakit „megpróbálnak smárolni” az egyfajta támadásnak élehető meg, és te teljesen normálisan reagáltál, elmenekültél. Azt is tudnod kell, hogy a csókolózásnak nincsenek szabályai. Nincs jó, és nincs rossz technika, mert ahányan vagyunk, mindenki másként szereti. Hogy jól érezzük magunkat ebben a helyzetben, nagyfokú bizalomra, még nagyobb fokú vonzódásra van szükség. Vagyis, nagyon kell kívánni annak a közelségét, akivel „igazi” csókot váltasz. Nagyon kell, hogy tetszen, szerelmesnek kell lenned belé. Azt meg, hogy valaki vonzó lesz-e számunkra vagy sem, óriási százalékban a kémia és a biológia határozza meg. Valójában, ha elkezdeném ecsetelni, leírni a csók lépéseit, nagyon gyorsan elmenne a kedved tőle. Inkább arra hívnám föl a figyelmedet, hogy a csókolózás esetében is mennyire fontos a rendszeres száj- és fogápolás, mert nem mindegy, hogy milyen ízek és szagok köszönnek vissza az orrodba és a szádba csókolózás közben. Gondolj arra, hogy egy bensőséges csók alkalmával nemcsak érzelmeket osztunk meg.

Ne engedd meg magadnak, hogy sportból, egyszerű kíváncsiságból, hogy le ne maradj a többiektől, vagy gyakorlásból üzd a csókolózást. Ha a fiúval, akivel csókolózol, nagyon szerelmesek lesztek egymásba, kíváncsítok egymás közelségét, akkor valóban minden magától jön majd, és nem szégyent, hanem boldogságot fogsz érezni. Közben kövesd a testetek jelzéseit, amelyek nálad és a fiúnál is mutatják, hogyan folytassátok. A tekintet, a pillantások szemezés közben, a fej oldalt billentése is jelzés, hogy akarjuk vagy akarja a csókot. A résnyire nyílt ajkak, az alsó ajak finom megnedvesítése, az ajkak lassú közeledése és összeérintése..., ha ez jólesik, akkor az ajkaitok össze is simulhatnak, és a nyelvek és érintkezhet..., és mindehhez jótékonyan hozzájárul a behunyott szem is.

Ha többet szeretnél megtudni a csókolozási technikákról, ajánlom, hogy használd ki az internetet és keresd ki magadnak azt, ami érdekel. Például a www.kamaszpanas.hu oldal számos tinikérdést megválaszol, de vannak tiniknek szóló könyvek is. Biztos, hogy ezek közül egy-kettő megtalálható a helyi könyvtárban is. Keresd fel.

Kiss me!”

„Kedves Bizalmas!

Én egy 8. osztályos lány vagyok. Van egy barátom, akivel nagyon jól megvagyok, sok mindenben egyformán gondolkodunk, megbízunk egymásban. A helyzet azonban bonyolult, mert három évvel idősebb nálam, és már egy jó ideje jár egy lánnyal. Nemrégiben azt vettem észre, hogy figyel engem. Nemcsak úgy, mint egy barát, sokkal mélyebb a tekintete. Néha már mondai akart valamit, de elállt tőle. A többiek is észrevették, hogy megváltozott irántam, és mondták is. Nem tudom, hogy mit is gondoljak az egészről. Félek. Nem merem megmondani neki, mit érzek, nehogy rosszul süljön el a dolog. Azt sem szeretném, ha miattam szakítana a csajával, mert egy nagyon kedves lány. Kérlek, segíts!

Hej!”

Válasz:

Kedves Barátnő!

Érthető, hogy kételyeid vannak, és nyugodt lélekkel szeretnél élni. Ezért, ha csak egy mód van rá, várd ki, hogy a fiú legyen az, aki tisztázza a dolgokat. Vagy úgy, hogy bevallja, mit érez irántad, vagy, ami számodra jobb, hogy szakít a lánnyal. Arra is gondolnod kell, hogy néha félreértjük a gesztusokat, mosolyokat, tekinteteket, a jeleket. Ezért türelmesen várd ki a konkrét jelet, mint a „mélyebb tekintet” vagy nézés. Néha érdemes türelmesnek lenni, mert az idő sokszor nagyon egyszerűen megoldja a problémát.

„Kedves Bizalmas sorok!

Hetedikes lány vagyok. Van egy barátnőm, akit nagyon szeretek, már kicsi korunk óta barátkozunk. Azt vettem észre, hogy az utóbbi időben ignorál. Amikor kettesben vagyunk, nincs gond, de amint valaki odajön hozzánk, úgy tesz, mintha ott sem lennék. Ha megszólalok, lekiabál. Azt hittem, hogy csak beképezem a dolgot, de nem így van. Amikor társaságban vagyunk, nem ismerem föl. Titkolozik is előttem, kicsúfol vagy elküld. Mi történik vele, nem tudom. Már arra is gondoltam, hogy megbántottam valamivel, de semmi ilyenre nem emlékszem. Fáj, hogy így viselkedik velem! Mit tegyek, hogy megváltozzon, hogy újra a legjobb barátnők legyünk?!

B.Girl!”

Válasz:

Kedves B. Girl!

Úgy látszik, a barátnőd elkezdte bontogatni a szárnyait, és képletesen szólva ki akar repülni, a „baráti fészekből”. Az emberek, de különösen a serdülők változnak. Ami régen jó volt, ma már nem felel meg, változnak a szükségleteink, igényeink, értékrendünk stb. Néha, ha valakivel túl sokat vagyunk együtt, úgy érezzük, nem kapunk tőle levegőt, akadályként éljük meg a másikat. Lehetséges, hogy veletek is ez történt. Jó lenne, ha leülnétek egy őszinte beszélgetésre. Mond el neki, hogyan érzel, mi az, ami bánt, ő hogy van veled, és miért is viselkedik durván. Közben barátkozz másokkal is az osztályodból. Te is bővítsd az ismerőseid, barátaid körét. Ne csak egyetlen egy barátnőd legyen, ne érezze azt, hogy annyira fontos a számodra, hogy teljhatalma lehet feletted, azt csinálhat veled, amit akar. Néha nem rossz eltávolodni egymástól, hogy átértékelhessük a kapcsolatainkat. De az is lehetséges, eljött az idő, hogy külön utakon induljatok tovább. Bármilyen is történik, ne búsulj sokáig, ne zárkózz be a csigaházadba. Legyél kezdeményező, tevékeny, és egy-kettőre azt veszed majd észre, hogy más lányokkal és fiúkkal is jól érzed magad, azokkal is lehet jókat beszélgetni és szórakozni. Tehát barátkozz másokkal is!

A lányok agya előbb érik

Az örök vita a nemek között eldőlni látszik: a lányok valóban korábban érnek – derült ki egy angol kutatásból. A mindennapokban sokszor látjuk, hogy az azonos korú lányok és fiúk között jelentős érettségbeli különbségek lehetnek. Most pedig a tudósok is alátámasztották a feltevést, hogy a lányok agya akár tíz évvel korábban is kifejlődhet.

A Newcastle Egyetem kutatói azt vizsgálták, hogyan tárolja a gyerekek agya az információkat. Rájöttek, hogy az érett agy elkezd szelektálni az információkat, melyeket tárol, és a fontosakra fókuszál. Míg a kislányok esetében ez már 10 éves kor körül megfigyelhető, a fiúknál csak 15–20 éves kor körül érik meg ennyire az agy.

Dr. Marcus Kaiser, a kutatás vezetője elmondta, hogy amikor az agy éretté válik, akkor képes arra, hogy megtisztítsa magát azoktól az idegi kapcsolatoktól, melyek nem fontos információkat tárolnak, vagyis az agy elkezd szelektálni, és átszervezni a kapcsolatokat, hogy azok hatékonyabban működjenek.

Segítség, elipszilon!

Zsemje vagy zsemlye? Jó érveink vannak az utóbbi mellett, de a helyesírási szótárak egyiket sem ismerik el. A kérdés a következő: mikor tudhatjuk, hogy j-t vagy ly-t kell írni?

Lehet-e segíteni annak, aki meg akarja tanulni az ly helyes használatát? A válasz sajnos: nem. Nagyon kevés olyan fogódzó van a j és ly írásmódra vonatkozóan, ami általános, nyelvtani jellegű, nem pedig egy-egy szóra vonatkozik. Például megjegyezhetjük, hogy minden toldalékban j szerepel a ragozásban, sosem ly (például a birtokosra utaló toldalékban és a tárgyas ragozásban -ja, -juk stb.). Az -aj/-ej képzőt is pontos j-vel írjuk, tehát ha ezt ismerjük fel a szóban, akkor könnyű a döntés: röhej, csevej, moraj. Viszont az -ály/-ély képzőt mindig ly-nal írjuk (pl. apály, tekintély).

Még egy támpont létezik a j hang kétféle írásmódjának felismeréséhez. Például meg lehet jegyezni, hogy a lyuk az egyetlen ly-vel kezdődő szó, más esetekben a szó eleji j hangot j-vel írjuk. Vagy meg lehet jegyezni, hogy az aj hangzású tővégeket a muszáj és a papagáj kivételével ly-vel írjuk.

Honnan tudja a gyógyszer, hogy a fejünk fáj?

Egészen egyszerű a válasz erre a kérdésre. Csak azon a helyen jelentkezik egy bizonyos fajta enzim, ahol a fájdalom fészkel. A fájdalomcsillapító feladata, hogy ennek az enzimnek a hatását meghatározott vegyi folyamatok által megátalja. Ezáltal a fájdalomérzés csökken, illetve megszűnik.

Ha megfájdul a fejünk, a fájdalom központja vagy a szürkeállományt védő kéregben van, vagy pedig a koponyában levő izmok váltak túl feszültté fáradtság, különleges erőfeszítés vagy idegeskedés miatt. Az enzim itt jelenik meg, s a gyógyszer itt hat.

Ne sértődj meg könnyen!

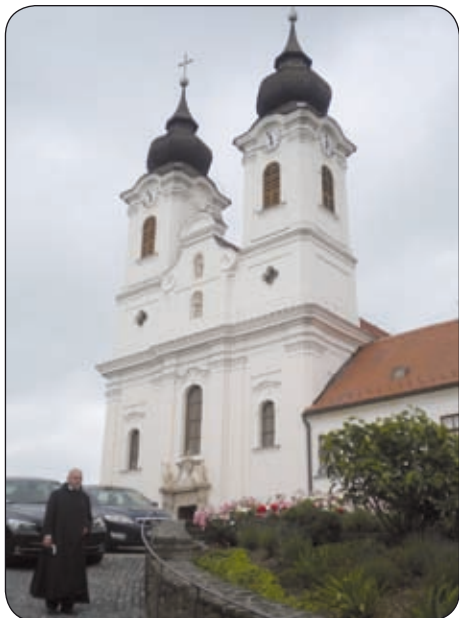
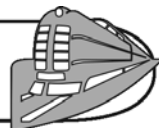
Csak annak a személynek lehet megingatni az önbizalmát, aki hagyja. Igyekez mindig megőrizni a hidegvéred, ne vedd el azonnal mindent a lelkedre.

A bosszantó önmagát minősíti – Ha egy megjegyzésből süt a rosszindulat, a gonoszság, ne vess a sértő szemébe. Erre találták ki a népi mondást: Bolond libból bolond szél fúj.

Állítsd le a családi kritikusokat – Legjobb, ha a családon belül tapintatosan megmondod: az örökös kritika zavaró, nehéz elviselni a folytonos becsmérlést.

Nálad is lehet a hiba – Nem biztos, hogy a hallott megjegyzés sértés. Lehet, hogy csak jóindulatú figyelmztetés.

Kérdezz vissza! – Ha valaki folyton bosszantó megjegyzéseket tesz rád, nyugodtan kérdezz vissza. A „Nem értem, mit is mondtál?” fordulat a legdurvább sértés fullánkját is kitépi. Gorombább változata: „Szóltál, vagy csak a légy zümmögött?”

A bencések 1990-ben térhettek vissza Tihanyba

A legrégebb balatoni útikalauzban, 1848-ban azt írják, hogy a füredi vendégek Tihanyba kirándulnak visszhangot hallgatni, mert a templom fala a Viszhangdombon gyorsan elkiáltott 15 tagú mondást is tisztán elismétli. A jeles költők által is megénekelte tihanyi Echo az 1960-as évektől fokozatosan gyengült, de állítólag szélmentes, csendes időben ma is képes megismételni szavainkat. Nos, nekem nem sikerült. Lehet a szél rontotta el a kísérletet, lehet az építkezés, de a visszhang akkor is Tihany egyik ismertetőjegye maradt.

Azért ez a csodálatos félsziget, mely mélyen a Balatonba nyúlik, nemcsak erről ismert.

A helység életét, fejlődését mind a mai napig meghatározza, hogy I. András király 1055-ben Tihanyt választotta temetkezési helyéül, és bencés apátságot alapított. Az apátság temploma ma is a falu kulturális szellemi életének központja. Nemzetünkre nézve a legfontosabb, hogy a monostor alapító oklevele a legrégebbi, eredeti formájában fennmaradt magyar nyelvű oklevél. Latin nyelvű szövegében magyar szavakat, kifejezéseket

A vulkánoktól a levenduláig

is találunk. Napjainkra csaknem valamennyi középkori építmény úgyszólván nyomtalanul eltűnt. Az altemplom pedig szinte érintetlenül ránk maradt. Számos viszontagság után a bencések 1990-ben térhettek vissza Tihanyba, de a kolostoregyüttest csak 1994-ben kapták vissza. A templombelső (falképek, oltárok) restaurálása 1992–1996 között történt meg, s csak ekkor kezdődött a kolostor teljes felújítása.

Ha a Balatonon járunk, Tihany kihagyhatatlan. Ha viszont eljutottunk Tihanyig, akkor ne mulasszuk el megnézni a Levendula-házat, mely a térség természeti értékeit igyekszik bemutatni. Június végén a leglátványosabb, amikor lilába borul a tihanyi híres óslevendulás. A település egyik jelképe ez a növény, amelynek tiszteletére Levendulafesztivált is rendeznek. A rendezvény központja a Belső-tó partján található Levendula-ház, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park látogatóháza. Kevésbé

A felújított templombelsőt csak akkor csodálhatjuk meg, ha épp nincs esküvő, és a násznép nem csukja magára a templomajtót

Június végén fesztivállal, levendulaillattal csalogat a félsziget

ismert, hogy a sajátos klímának, és két tavának köszönhetően számos növény- és állatritkaság található a félszigeten, ezért 1952-ben – elsőként Magyarországon – természetvédelmi területté nyilvánították.

A táj szépségében egyébként két tó játszik fontos szerepet, a Külső-tó és Belső-tó. A fél-

sziget beltavai egykori vulkáni kráter helyén keletkeztek, egyszerűen a csapadékvíz révén. A Balaton-környék legszebb vaskori földsáncmaradványa a félsziget keleti oldalán fut végig. Ez a vidék legépebben fennmaradt és legnagyobb földvára. Háborús körülmények között a környék népének biztos menedékhelye volt, s egyben fejedelmi székhelye is.

Kihagyhatatlan továbbá az Óvár keleti oldalán 20 méter magas sziklába vájt barlangok sorozata, az ún. barátlakások. Egykoron feltehetően azok az orosz szerzetesek lakták, akiket I. András királyunk felesége hozott magával a kijeji nagyfejedelemségből. A templomot övező hangulatos nádfedeles házak a 19. század hangulatát idézik, a csaknem ezeréves falu halászó, földművelő népének életét mutatják a most már alig visszhangzó félszigeten.

Nagy Magdolna

Majdnem valamennyi középkori építmény eltűnt Tihanyból, az altemplom viszont csodálatos módon szinte érintetlenül ránk maradt

A templomot övező nádfedeles házak a csaknem ezeréves falu halászó, földművelő népének életét mutatják

1	2		3		4	5		6	7 SZ	E
8			9		10			11		
		12			13		14			
15	16			17						
18			19						20	
21						22	23	24		
25						26				
27				28	29		30			
 A				31						

Keresztrejtvény

Egy idős néninek elintézni valója van a hivatalban. A papírok kitöltése után a hivatalnok mutatja neki: Itt tessék aláírni.

- Hogy írjam alá?
- Hát úgy, ahogy a leveleket szokta.

Vízszintes sorok: 1. A poén első része, 8. A klór vegyjele, 10. A második és a harmadik ismeretlen, 11. Bátor, 12. Kányádi Sándor, 13. Rá tudom-e még tenni? 15. Lírai költemény, 17. Tudás, 18. Havi jövedelem, 20. Nem én, 21. Torna betűi keverve, 22. Még annál is lejjebb, 25. Adóállomás, 26. Kacag, 27. N. N. G., 28. Be ellentéte, 30. A lantán vegyjele, 31. Cseveg az interneten.

Függőleges sorok: 2. Rangjelző szó, 3. Angol igen, 4. Nyers betűi keverve, 5. Matek, 6. Kenőcs, de keverve, 7. Ragaszkodott hozzá, 8. A poén befejező része, 12. Karmester, 14. A vas vegyjele, 16. Világosodik, 17. Bolond... Petőfi-vers, 19. E. A. D., 23. Málészájú, 24. Ünnepelesen átad, 29. 99 Rómában.

Betűrejtvények

1

	F		
	Á	T	
L			

2

DUC	DUC
-----	-----

3

TA	3,14	ÍR
----	------	----

4

F
ZSI

Skandináv rejtvény (3.)

Híres farsangi mulatságok

	FARM	KACAT		HAJLATA	ITT TARTJÁK A LÓGYAKORLATOKAT	MAGAM	KÜLDÖTT	RIGAI	
	RÁDIUSZ	SÍR A BABA		EGY SZOVÉNÜL	PÁRT ÖSSZEAD		KOBALT	RÉSZLET	
									K
	CÉLTUDATOS						NŐI NÉV		
	KERESZTŰL						NÉVELŐ		
		50		ÉLŐSKÖDŐ			EZ	SUGÁR	
		KELET		LYUK NÉPIESEN			ANGOL IGEN	AUSZTRIA	
1000		KIS PATAK	HIBÁZTAT		ÉGETŐ ESZTER		FORDÍTVA		
ÉLETUTAK		ISI	ZERÓ		RÁÉR BETŰI		MAGAS		
				MI CÉLBŐL			ETÁN EGYNEMŰI		EME
				VEGYJELE FE			NAGYON FÜSZERES		
HIDROGÉN	URÁN		VATIKÁN	KRIPTON		S. S. T.		5	
CÉG	HANGTALANUL LES	ABODY BÉLA	L. U.	ÁLLÓVÍZ		ÁRADAT	A TETEJÉRE	HOSZU	MORZEHANG
					LÓNÉV				
					JAPÁN			VEGTENÜL	
								NYAKBA	
								VALÓ	

Szókihúzó

Ö	R	Ö	M	S	Z	Ü	L	Ő	C
G	M	E	R	E	T	S	D	T	A
Á	Ú	R	M	É	R	E	T	Á	V
L	E	R	G	É	V	E	T	P	A
I	V	Ó	L	É	T	T	D	L	S
V	A	K	T	E	N	Ü	O	Á	Ú
S	Á	L	L	U	H	I	K	L	S
C	E	H	O	I	F	S	U	Á	T
É	I	Ó	T	A	G	R	O	S	C
M	F	G	R	E	G	U	L	Á	Z

Hogy hívják a harci birkát, amelyik elázott az esőben?

CSORGATÓ	GÉNIUSZ	MERED	ÜLTET
DÜHÍT	IHLETETT	MÉCSVILÁG	ÚRMÉRET
ELTÉVEDŐ	IVOLÉ	ÖRÖMSZÜLŐ	VASÜST
EVÉGRE	KIHULLÁS	TÁPLÁLÁS	
FIOLA	MEGREGULÁZ	TEREM	

A fenti szavakat húzd ki a betűrengetegből, balról jobbra és jobbról balra, fentről le és lentől fel, valamint az átlók irányába. Ha összeolvasod a megmaradt betűket, megkapod a választ.

Keresztszavak

			K	H	F			
			A	A	E			
			L	R	L			
V	A	L			I	K	O	R
J	E	L		O		D	A	T
K	A	L	A			O	Z	Ó
			J	I	U			
			K	K	L			
			A	A	T			

Pótold a hiányzó betűket vízszintes és függőlegesen is úgy, hogy értelmes szavakat keletkezzenek.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4				
5				
6				

Meghatározások:

1. Pizse orr
2. Gyönyörködik valamiben
3. Leütő betűi keverve
4. Alig-alig
5. Férfinév
6. Kellemes szag.

A kiemelt oszlopokba egy olyan fogalom neve került, amit minden gyerek vár.

Minirejtvények

	1		2		3
K			Ú		S
	✿	Á	Ó	✿	A
	A			K	Ó

A négyzetekbe vízszintes és függőleges irányban is 2-2 hárombetűs szó írható be az üres sorokba.

Az 2. szám megfejtései

Berakós rejtvény

Én csak tartom, ő húzza.

Betűrejtvény

1. Maradék, 2. Kishegyes, 3. Palánka, 4. Kelebia, 5. Tóba.

Anagramma

Farsangi bálók

Számkiegészítés

A sorok összege 44

6 4 9

5 3 7

2 1 8

Kitöltőcske

Hóember

Lóugrásban

1. Hósöprés, 2. Jégpálya, 3. Korcsolya

Az 1. szám skandináv rejtvényének megfejtése:

ISTVÁN MEGKORONÁZÁSA

Könyvjutalmat kap:

Miskolci Krisztián, Horgos

HOROG

Az amurgéb

A jobb oldali kép alapján veszélyes benyomását kelti az amurgéb. A nagy, fogazott száj ádáz ragadozóra vall. A második fotó, amely elárulja, valójában mekkora halról van szó, már enyhébb képet fest róla. Az ekkora amurgéb ugyanis kis növésű hal, az akkorák, mint a képen látható, vizeinkben már nagynak számítanak, legnagyobb ismert példányai ritkán hosszabbak húsz centinél. Ennek ellenére a felső kép – mondjuk így – mond igazat. A szóban forgó hal valóban ádáz ragadozó. Fogazata veszélyes fegyver, hatalmas szája pedig lehetővé teszi, hogy testméretéhez képest nagy falatokkal is megbirkózzon.

Íme, mit mond róla Harka Ákos–Sallai Zoltán Magyarország halfaunája című könyve:

„Ismertetőjegyei: Kissé zömök testű, mérsékelten ívelt hát- és hasvonalú, oldalról enyhén lapított hal. Nagy fejéhez mérten a szemei kicsinek tűnnek. Vastag ajkakkal keretezett felső állású szájának szeglete a szem alá ér. A szájhasíték ferdén fölfelé irányul, az állkapcsokon apró fogak sorakoznak. A hasúszók kivételével úszói jól fejlettek, a szélük lekerekített. Két hátúszója közül az elsőben 7 osztatlan, a másodikban 9–11 elágazó sugár számlálható. [...] Alapszíne a környezettől függően sárgás- vagy sötétbarna, amelyet nagyobb sötét foltok és kisebb világos pettyek mintáznak. Fejét a szemek körül keskeny sötét sávok díszítik. Szaporodáskor a hímek sötét nászruhát öltenek, homlokuk duzzadtá válik. Kis termetű hal, a legnagyobb példányok is csak 20-25 centimétert érnek el.

Nászruhás hím

Hasonló fajok. Színre és alakra hasonlít hozzá a lápi póc, de annak csak egy hátúszója van. A pisztrángsügér színe zöldesebb, hátúszói nem különülnek el, farokúszója kissé beöblösödő. A valódi gébfélék hasúszói egymással összenöve tapadókorongot alkotnak. A botos köllönte és a cifra köllönte teste pikkelytelen.

Környezet. A növényekkel benőtt sekély állóvizeket kedveli, elsősorban a kisebb tavakat, de megél a mocsarakban is. Elviseli az oxigénhiányt, és azt is, ha télen mindössze néhány centiméternyi víz marad a vastag jég réteg alatt. A folyók főmedrében

ritka, de a hullámtéri mélyedésekben, a kubikgödörökben és az előregedett holtágakban sűrű népessége alakulhat ki.

Táplálék. Bár a nagyobbak halakat is fogyasztanak, táplálékának zömét vízi gerinctelen állatok, elsősorban rovarlárva teszik ki. Utóbbiak között – az árvízszunyogok és szitakötők mellett – előkelő helyet foglalnak el a csípőszunyogok lárvái, amelyek nagy tömegben tenyésznek élőhelyén.

Szaporodás. Ivarérettségét már a második évben elérheti, május-júniusban szaporodik. Íváskor a nőstény víz alatti tárgyakra, faágakra, gyökerekre ragasztja az ikrát, amit megtermékenyítés után a hím őriz. Az ikraszemek száma példányonként ezer körül alakul, alakjuk tojásdad.

Elterjedése. Eredeti hazája a Távol-Keleten, az Amur középső és alsó folyásának vízgyűjtőjén található, Oroszország, Kína és Korea közös határvidékén. Európába a múlt század elején mint akváriumi halat hozták be, de az ötvenes évektől természetes vizekből is előkerült. Előbb a Balti-tenger mellékén, majd Moszkva környékén, később Lengyelországban, 1997-ben pedig Magyarországon tűnt fel. Szlovákiában 1998-ban, Szerbia területén 2001-ben észlelték.

Jelentősége. Őshazájában a nagyobb példányokat étkezési célra fogják, de az így felhasznált mennyiség jelentéktelen. Természetes vizeinkben a csukák táplálékként lehet szerepe, mert velük él azonos élőhelyen. Ivadéknevelő tavakban nem kívánatos, hiszen a kisebbek táplálékkonkurensei, a nagyobbak fogyasztói az ivadéknak. A csípőszunyogok lárváit ugyan fogyasztja, de nem részesíti őket előnyben táplálkozása során, így a biológiai védekezésben hozzá fűzött reményeket nem váltotta be.”

Az amurgébról szóló történethez szorosan kapcsolódik, hogy hazai jelenlétét Gergely József, kiadóházunk újságírója és fotósa bizonyította. A halat a hódegyházi halastóban találta meg. Még hogy halat?! Nem is egyet, de kettőt sem, hanem népes, jól fejlett, és természetes egyedek alkotta rajra bukkant.

A fotó a válogatóasztalon mutatja be a jól megtermett, szinte konyhaképes – vagy ha úgy tetszik sütni való – amurgébet. Halszakértőink észrevételei szerint a szóban forgó hal a bánati csatornahálózaton keresztül terjed, Bácskában egyelőre nem találtak vele.

A lapos has arról árulkodik, hogy edzettek és fittekek vagyunk. Az áhított idomokat és az úszógumi megszüntetését azonban nem könnyű elérni. Te is százszámra végzed a felüléseket, mégsem látod magadon a kívánt eredményt? A feszes hasizmok elnyeréséhez három hatásos gyakorlatot javasolnak a szakemberek:

Hídtartás

Ennél a gyakorlatnál a törzs minden izma komoly terhelést kap, így egyenletesen teszed tónusossá az egyenes, az oldalsó hasizmokat, a törzshajlító és a csípőhajlító izmokat. Ez a gyakorlat statikus, tehát egy adott pózt kell kitartani bizonyos ideig – minél tovább, annál jobb.

Így lesz lapos a hasad!

Hogyan végezd? Helyezkedj fekvőtámasz-pozícióba úgy, hogy az alkarjaidon támaszkodsz. A könyökhajlat derékszöveget zárjon be, a felkar legyen merőleges a talajra, a felsőtested pedig képezzon egyenes vonalat.

elemelkedni kezd a kézfejekről. Ezen a ponton feszítsd meg erősen a hasizmodat, és tartsd a pozíciót egy-két másodpercig, majd lassan nyújtsd ki újra a lábaidat. Egyenletesen, lassan végezd mindkét szakaszt, 20-30 ismétléssel, három-négy sorozatban.

domborítjuk, és eközben feszítjük meg a hasizmunkat. Fontos érezni ezt a gyakorlatot, és minden egyes végrehajtásnál a felső holtpontra kell erősen megfeszíteni a hasizmokat. Ezt a pozíciót kell tartanod egy-két másodpercig, majd csak addig engedd le magadat, amíg érzed a feszülést a hasizmodban. Nem kell teljesen visszafeküdni a földre! Végezz 20-30 lassú ismétlést, három-négy sorozatban. Ha ezeket a gyakorlatokat be tudod illeszteni rendszeres mozgásprogramodba, akár úgy, hogy futás, úszás után nyújtasz és erősítesz picit, akkor a lapos hasért folytatott küzdelem oroszlánrészével már meg is vagy. Azonban a testmozgás, erősítés csak akkor fog szépen kirajzolódni az alakodon, ha tudatosan táplálkozol. Figyelj oda az egészséges étrendre, és válassz egy alkatodhoz igazított diétát!

Térdfelhúzás hanyatt fekvé

Ez a klasszikus lábemelés-gyakorlat hatásosabb formája. Feküdj hanyatt, a két karodat tedd a tested mellé, a tenyerek lefelé néznek, és a test alatt derékmagasságban támasztják a gerincet – vagyis azokon kell, hogy feküdj. Teljesen nyújtsd ki a lábaidat, és emeld el a földtől pár centire. Ez a kiindulási pont. Ezt követően húzd fel a térdeket addig, míg azt érzed, hogy a derekad kissé

Hasprés

Feküdj hanyatt, térdek felhúzva, talpak a talajon. Két karoddal tartsd a fejedet, de csak tartsd, ne emeld karból – sokan ugyanis megrántják a fejüket a hasprésnél, ami egyrészt eredménytelenné teszi a gyakorlatot, másrészt a nyaki gerincet is feleslegesen terheli.

Ne akarj felülni, ez nem felülés, ez hasprés! Amit ebben a gyakorlatban végzünk, az egy felgördülő mozgulat: a gerincünket

Mennyit kell aludni?

3-5 éves korig: 11-13 óra/nap.
5-12 éves korig: 10-11 óra/nap.
Serdülők: legalább 9 óra/nap.

A serdülőkkel kapcsolatban ma kacsul tartja magát a tévhit, hogy 7-8 óra alvás is elég nekik. Hát nem. Ők a legkialvatlanabbak az iskolások közül.

Könyvespolc mint lakásdísz

Az emberek többségének végtelenül egyszerű könyvespolcai vagy szekrényei vannak otthon, már ha egyáltalán polcon tartja még a könyveket, és nem e-könyvolvasón. Aki mégis ragaszkodik a kézbe vehető, lapozgatós élményhez, annak polcra is gondolnia kell. Íme egy ötlet:

Háromféle, különböző méretű, négyzet alakú „kisszekrényből” hoztak létre körkörös mintát, míg egy hatalmas virág lett belőle. És ez nem valami dizájn-cég méregdrága műve, hanem egy egyszerű, hasznosítható ötlet.

Kollégák

Az állatorvos megbetegszik, és elmegy az orvosi rendelőbe.

– Foglaljon helyet, kolléga – mondja neki a doktor. – Mi a panasz?

Mire az állatorvos:

– Ja, így könnyű!

Dicsekvés

– Az én apukámat mindenki szájátva bámulja – dicsekszik Panni.

– Csakugyan? És miért? – kérdezi tőle a barátnője.

– Mert fogorvos – hangzik a válasz.

Igazolás

– Józsi, ha még egyszer elkéssel, igazolást kell hoznod! – korholja a fiút az osztályfőnöke.

– Ki írja meg az igazolást? – kérdezi ártatlan képpel Józsi.

– Édesanyád vagy az édesapád – válaszolja a tanár.

Mire a gyerek:

– Nem írhatná meg inkább a bátyám? Sokkal jobb kifogásokat tud kitalálni.

Túloz a beteg

Beteg a pszichiáternek:

– Doktor úr, úgy érzem, engem semmibe vesznek.

– Ön túloz. Kérem a következőt!

A történelem

Jenőke rásandít az édesapjára:

– Emlékszel, apu, egyszer azt mondtad, hogy kiskorodban kirúgtak az egyik iskolából.

– Emlékszem.

– És ismered azt a mondást, hogy a történelem megismétli önmagát?

Tudja

A tanító bácsi észreveszi, hogy Móricka tártott szájjal hallgatja őt. Hízeleg neki a dolog, mégis úgy véli, jó modorra is kell szoktatni a tanítványait.

– Móricka, nyitva van a szád – figyelmezteti hát a gyereket.

– Tudom, tanító bácsi – válaszol Móricka.

– Én hagytam nyitva!

Vendéglőben

A matróz megkérdezi a pincértől:

– Mi ez a tányérban?

– Húsleves – válaszol a pincér.

Erre a matróz:

– No, akkor én évekig húslevesben hajóztam!

Sas

– Miért kering a sas a hegy fölött?

– ?

– Mert alatta nem tud!

Írásból jósolni

– Te hiszel abban, hogy valaki írásból jósolni tud?

– Hogyne! Tavaly anyukám megnézte az ellenőrzőmet, és megjósolta, hogy meg fogok bukni. És úgy is lett!

Lemez

– Jean! Lejárt a lemez. Fordítsa meg!

– Teljesen fölösleges, uram.

– Miért, Jean?

– Mert úgy is le fog járni!

Abszolút vicc

– Ki az abszolút optimista?

– ?

– Aki az utolsó dinárjain pénztárcát vesz!

Órás vicc

– Pisti, hol hagytad az órádat?

– Mindig siet. Biztosan már otthon van!

Olvasmány

– Jean, menjen le, és kérje el a sarki rendőrtől a bilincset!

– Miért, uram?

– Szeretném, ha ez a könyv lebilincselő olvasmány lenne.

Kutyás

– Mondd, Laci, harap a kutyád?

– Ez? Soha.

– Akkor hogyan eszik?

Jó kisfiú

– Palkó, hogyan szólít a tanító néni az iskolában?

– Pál, a sarokban!

Van otthon valaki

– Halló, kisfiam, hívd az édesapádat a telefonhoz!

– Nincs itthon.

– Akkor hívd az édesanyádat!

– Ó sincs itthon.

– Van még valaki otthon nálatok?

– Igen, a testvérem.

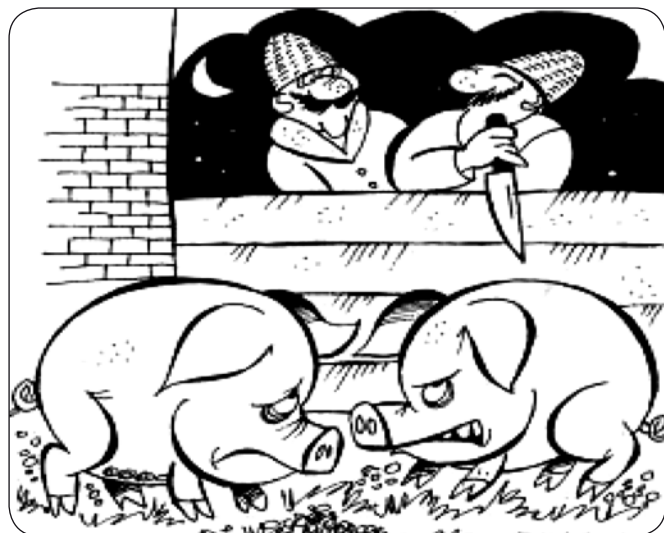
– Akkor hívd őt!

– Sajnos, nem tudom kivenni a kiságyból, nagyon nehéz...

Vegetáriánus étterem

– Pincér, miért van minden asztalon művirág? – kérdezi felháborodottan a vendég.

– Mert nálunk a vendégek nagy része vegetáriánus...

– Hivatkozzunk az állatvédelmi törvényre

– Önnek írtam elő fogyókúrát három hónappal ezelőtt?

Rosszcsont

- Egy héttel ezelőtt rajzszeget tettem az apu székére – meséli Pisti.
- És mi lett? Nem tudott leülni?
- Nem, de én sem két napig...

Mennyi nullával?

- Jancsi, hány nullával írják a milliót? – kérdezi a gyereket a nagyapja.
- Hattal – vágja ki a helyes választ Jancsi.
- És a félmilliót? – kérdezi viccelődve a nagyapa.
- Hárommal – hangzik a válasz némi fejtörés után.

Már késő

- Örülsz a kistestvérednek? – kérdezik a rokonok Jencit.
- Jobban örülnék, ha kisfiú lenne – mondja a gyerek.
- Mondd meg apukádnak, hogy beszéljen a gólyával, hátha kicseréli.
- Késő – legyint Jenci. – Már két hete használjuk...

Baleset

- Két szentjánosbogár találkozik. Az egyik tetőtől talpig be van kötözve. A másik megkérdezi tőle:
- Veled meg mi történt?
 - Tudod, hogy gyenge a látásom.
 - Tudom. No és?
 - Tegnap megláttam egy szép szentjánosbogár hölgyet, lerepültem, és magamhoz szorítottam...
 - És felpofozott?
 - Nem, csak kiderült, hogy egy égő cigaretta...

Szükszavú

- A férfi tanácstalanul válogat a virágüzletben. Odalép hozzá az eladó:
- Segíthetek, uram?
 - A menyasszonyomnak szeretnék venni valami szép virágot...
 - Helyes, hiszen a virág beszél a legszebben. Itt van például ez a gyönyörű rózsacsokor!
 - Szép, szép, de tudja, én szüksézsavú vagyok. Elég lesz egy szál ibolya is...

Fizikaórán

- A tanár felszólítja Rudit:
- Határozd meg nekem a szél fogalmát!
 - A szél, tanár úr, olyan levegő, amelyiknek sürgős útja van.

Saját találmány

- Észrevetted, hogy az esernyődön négy lyuk van?
- Hogyne! Ez az én találmányom. Azonnal észreveszem, ha eláll az eső.

Pályaválasztás

- Anyu, képzeld, úrhajós leszek!
- Micsoda? Úrhajós?
- Igen. A pályaválasztási hivatalban ugyan is azt mondták, hogy ilyen bizonyítvánnyal elmehetek a Holdra...

Varázslat

- A vicces kedvű utas lekapja a vele szemben ülő fiú fejéről a sapkát, úgy tesz, mintha kidobná a vonatablakon. Amikor látja, hogy a gyerek szája sírásra görbül, elővarázsolja a háta mögül. Kis idő múlva a srác föláll, leemeli a férfi fejéről a kalapot, és nagy lendülettel kidobja az ablakon, majd így szól:
- No bácsi, ezt varázsolja vissza!

Vannak rokonai

- Mondja, magát sohasem látogatja meg senki? – kérdezi a börtönőr az elítélttől. – Nincs rokona, ismerőse?
- Kérem szépen, van nekem rokonom is, ismerősöm is – válaszol a rab. – Csak éppen mind ebben az intézetben tartózkodnak...

Fogyókúra

- Fogyókúrázom. Naponta öt almát eszek.
- És elég az öt alma?
- Persze. Ugyanis mindig étkezés után eszem...

Segítség

- Két barát sétál a folyóparton. Meglátnak egy embert a vízben, aki segítségért kiabál. Megkérdezi az egyik:
- Miért kiabál az az ember?
 - Mert nem tud úszni – válaszol a másik.
 - Mire az első:
 - No és? Én sem tudok zongorázni, mégsem kiabálok segítségért...

Teljesítette a feladatot

- Írjatok fogalmazást valamiről, ami a téli szünetben történt veletek! A terjedelme 200 szó legyen! – adja meg a feladatot a tanárnő.
- Pisti a következő írást adja át a tanárnőnek a következő órán:
- Befestettem a kerti padot pirosra. Ez öt szó. A többi 195 szót a papám mondta, amikor ráült, de azt nem merem leírni!

Peches állat

- Melyik a legpechesebb állat?
- ?
- A kenguru, mert ha pénzt kérnek tőle, nem mondhatja, hogy otthon hagyta az erszényét...

Tessék, tessék! Éppen lefektettem a gyerekeket...

- Hordár!

Egy eseménydús nap

Hogy őszinte legyek, nekem olyan, hogy kedvenc napom, nincs, de ez a szerdai, amiről írni fogok, mégis oda tartozik.

Ma két új tantárggyal ismerkedtünk meg. Az első a fizika volt. A legérdekesebb volt számomra, amikor az elektromos töltésről tanultunk. Két kísérletről szólnék. Az elsőhöz szükség volt egy lufira, szalmával, papírral megtöltött tálra és gyapjúra. A lufit megdörzsöltük a gyapjúval, majd a tál fölé emeltük. Csak a szalma ragadt rá. A második kísérlethez műanyag botot, gyapjút és vizet használtunk. Bizonyítottuk, hogy van negatív és pozitív elektromos töltés. Szívesen segítettünk a tanárnőnek. A második, a vegytanóra ismét új volt számunkra. Ezen az órán a keverékről tanultunk. Megtudtuk,

hogy egy keverék két vagy több anyagból tevődik össze. Mi a sóttal kevertük, majd az elektromossá tett műanyag bot segítségével szétválasztottuk a két anyagot.

A fizika és a vegytan után egy kis lazítás következett. A tanári elvitt bennünket a népkörös foglalkozásra, ahol karácsonyi díszeket készítettünk színes papír és toboz segítségével. Otthon a díszet a karácsonyfára akasztottam.

Érdekes volt a fizika és a kémiaóra. Most még bulinak fogjuk fel, de idősebb társainktól tudjuk, hogy sokat kell majd mindkettőből tanulni.

Fehér Noémi, 4. c, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Tánciskola Bácskerteszen

Még valamikor a múlt félv elején hirdették meg iskolánkban a táncanfolyamot. Klasszikus és modern táncokat tanulhatunk a Rondo tánciskola tanárától, Lado Božičtól.

Két csoport van a tánciskolánkban, a kiscsoportosok és a nagyok. A kicsik gyermektáncokat, mi, felsősök pedig klasszikus táncokat, angolkeringőt, salsát és diszkótáncokat táncolunk.

Felléptünk már az iskola karácsonyi műsorában. Csak az a gond, hogy a nagycsoportban most már csak hatan maradtunk, négy lány (Dianna, Viola, Andrea és Dajana) és két fiú (András és én).

Zámbó Illés, 6. osztály, Bácskertes

Megbántottam a barátomat

Egy szép napon felkeltem és elindultam az iskolába. Mikor odaértem, nagy örömmel fogadtak a barátaim. Jól elbeszélgettünk, viszont a legjobb barátnőmet elfelejtettem odahívni, így sajnos ő azt hitte, hogy valamiért haragszom rá. Ezután pedig egy másik osztálytársammal róla beszélgettünk a háta mögött.

Amikor megláttam, hogy milyen nagy szomorúság van az arcán, eszembe jutottak azok a szavak, amelyeket én magam mondtam róla. Ekkor földig süllyedtem szégyenemben, mivel a legjobb barátnőm volt, és én most mégis így megbántottam őt. Hazafelé éreztem valamit, ami nagyon fájt, ez pedig azt jelentette, hogy kő van a szívemen. Szerintem egy ember sem érzett még ilyen fájdalmat.

Másnap, mikor iskolába mentem, azért imádkoztam, hogy béküljünk ki. Mintha a szívem közben azt suttogetta volna, hogy ehhez az én akaratomra lesz szükség. Amikor megérkeztem, odajöttek hozzám a barátaim, de én csak elmenetemet mellettük, mert tudtam, hogy van egy fontos küldetésem, amit be kell fejeztem. Elé álltam, és elkezdtem a beszédemet:

– Szia! Tudom, hogy haragszol rám, ezért bocsánatot kérek tőled.

Hála istennek megbocsájtott, és újra a legjobb barátok lettünk.

Remélem, máskor nem teszek ilyet senkivel sem, mert utána nagyon rosszul érezném magam.

Katona Boglárka, 5. osztály,
Nikola Tesla iskola, Topolya

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

67 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (lapfajlagdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrizzük meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com